

Úřední věstník

Evropské unie

C 169

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 63

15. května 2020

Obsah

II Sdělení

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Evropská komise

2020/C 169/01	Sdělení Komise Pokyny EU k postupnému obnovování služeb cestovního ruchu a ke zdravotním protokolům v ubytovacích a stravovacích zařízeních – COVID-19	1
2020/C 169/02	Sdělení Komise Pokyny k postupné obnově dopravních služeb a konektivity – COVID-19	17
2020/C 169/03	Sdělení Komise Směrem k rozfázovanému a koordinovanému přístupu pro obnovu volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích – COVID-19	30

CS

II

(Sdělení)

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÁ KOMISE

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny EU k postupnému obnovování služeb cestovního ruchu a ke zdravotním protokolům v ubytovacích a stravovacích zařízeních – COVID-19

(2020/C 169/01)

I. Úvod

1. Dne 15. dubna 2020 předložila Komise ve spolupráci s předsedou Evropské rady společný evropský plán⁽¹⁾ k postupnému rušení opatření proti šíření COVID-19. Plán stanoví kritéria a doporučení členskými státy týkající se podmínek pro zrušení opatření a obnovení volného pohybu. Opatření by měla být uvolňována postupně, přičemž klíčovými prvky by nadále mělo být omezení fyzického kontaktu a opatření k prevenci a kontrole infekce.
2. Spolu se zlepšující se situací v oblasti veřejného zdraví začínají členské státy uvažovat o rušení omezujících opatření ve společnosti. To připraví půdu pro bezpečné uvolnění preventivních a ochranných opatření, zejména plošného omezení cestování.
3. Očekává se, že po zrušení omezení týkajících se činností souvisejících s cestováním začnou občané postupně opět cestovat v rámci své země i celé EU.
4. Příliš rychlé uvolnění opatření ovšem může způsobit náhlý nárůst počtu nakažených. Dokud nebude k dispozici vakcína, bude nutné potřeby a přínosy cestování a cestovního ruchu zvažovat vůči riziku nárůstu případů vyžadujících opětovné zavedení omezení volného pohybu osob.
5. Aby bylo možné činnosti v cestovním ruchu, při kterých se logicky setkávají lidé z různých zeměpisných oblastí, bezpečně obnovit, bude při méně přísných opatřeních omezujících volný pohyb třeba věnovat zásadní pozornost zachování omezení fyzického kontaktu.
6. Klíčovou prioritou je i nadále zdraví občanů, včetně pracovníků v oblasti cestovního ruchu a turistů.
7. Tyto pokyny stanoví společný cíl a nediskriminační rámec pro občany, veřejné orgány, podniky a zúčastněné strany z odvětví cestovního ruchu za účelem postupného obnovení služeb v tomto odvětví.
8. Pokyny uvádějí kritéria a zásady pro bezpečné a postupné obnovení činností v cestovním ruchu a pro vypracování zdravotních protokolů pro ubytovací a stravovací zařízení.

(1) Evropská komise (ES). Společný evropský plán rušení opatření proti šíření COVID-19: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.126.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2020:126:TOC

9. Vycházejí z doporučení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC).⁽²⁾ Staví na společném evropském plánu rušení opatření proti šíření COVID-19⁽³⁾ a měly by být prováděny společně s ním. Měly by být vykládány ve spojení s pokyny vydanými Komisí ohledně omezení cest, které nejsou nezbytně nutné⁽⁴⁾, výkonu volného pohybu pracovníků⁽⁵⁾, opatření správy hranic⁽⁶⁾, cestujících a jiných osob na palubách lodí⁽⁷⁾, jakož i postupné obnovy dopravních služeb⁽⁸⁾ a ve spojení se sdělením „Směrem k rozfázovanému a koordinovanému přístupu pro obnovu volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích“⁽⁹⁾. V neposlední řadě zveřejnila Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (OSHA) všeobecná opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci týkající se návratu na pracoviště⁽¹⁰⁾.

II. Zásady pro bezpečné a postupné obnovení činností v cestovním ruchu

10. Členské státy by měly při rozhodování o možném uvolnění přísných opatření ve společnosti⁽¹¹⁾, které má vést k obnovení činností v cestovním ruchu, pečlivě zvážit následující kritéria:

10.i *Výskyt onemocnění COVID-19 klesl na nízkou úroveň*

Hlavním předpokladem pro uvolnění omezujících opatření ve společnosti v souvislosti s onemocněním COVID-19 a pro obnovení činností v cestovním ruchu jsou epidemiologické důkazy, které svědčí o tom, že rozšíření nemoci výrazně a trvale klesá a je stabilizované a že pravděpodobně zůstane stabilizované i při nárůstu počtu turistů.

10.ii *Je k dispozici dostatečná kapacita systému zdravotní péče*

Pro místní obyvatele a turisty musí být k dispozici dostatečná kapacita systému zdravotní péče, aby v případě náhlého zvýšení počtu případů onemocnění nebyly služby primární, nemocniční a intenzivní péče přetížené. To je obzvláště důležité na regionální úrovni, v turistických oblastech, kde lze očekávat vyšší počet návštěvníků, jako jsou letoviska, oblasti blízko pláží, pamětihodností atd., které se nemusí nutně nacházet v blízkosti infrastruktury zdravotní péče. Odlehle turistické oblasti mohou mít omezené služby zdravotní péče, a pokud lze očekávat výrazný nárůst počtu návštěvníků, může být nutné zavést další mechanismy reakce, jako jsou lety z důvodu zdravotní evakuace atd. Měly by být použity pokyny pro přeshraniční zdravotní péči v případech Covid-19⁽¹²⁾. Kromě toho by členské státy, jejichž státní příslušníci nebo rezidenti se nakazí během pobytu v jiném členském státě, měly usnadnit repatriaci těchto osob.

10.iii *Jsou zavedeny spolehlivé systémy dozoru a monitorování*

Před uvolněním opatření, včetně obnovení cestovního ruchu, musí mít členské státy zavedeny systémy, díky nimž mohou monitorovat změny v ukazatelích kapacity zdravotnických služeb a reagovat na ně.

Aby se zabránilo zavlečení viru cestujícími do turistických oblastí nebo naopak jeho rozšíření z místního obyvatelstva mezi turisty, je v příslušných případech v souladu s právními předpisy EU v oblasti ochrany údajů nezbytná zvýšená kapacita dozoru a monitorování na místní úrovni.

⁽²⁾ Upozornění: Tyto pokyny obsahují úvahy o prevenci a kontrole onemocnění COVID-19 pro odvětví cestovního ruchu z hlediska veřejného zdraví. To zahrnuje aspekty týkající se klientů v období před jejich pobytem na daném místě ubytování, během tohoto pobytu a po něm a týkající se pracovníků a návštěv restaurací, kaváren nebo barů v souvislosti s cestovním ruchem. Nevztahují se na tematické nebo zábavní parky, muzea nebo například výletní lodí. Pokyny odrážejí přístup, který by mělo odvětví cestovního ruchu zaujmout, a zároveň uznávají specifickou povahu zařízení cestovního ruchu v EU/EHP.

⁽³⁾ Úř. věst. C 126, 17.4.2020, s. 1.

⁽⁴⁾ COM(2020) 115 final, COM(2020) 148 final a C(2020) 2050 final (Úř. věst. C 102I, 30.3.2020, s. 12).

⁽⁵⁾ Sdělení Komise – Pokyny k výkonu volného pohybu pracovníků během šíření onemocnění COVID-19, 2020/C 102 I/03.

⁽⁶⁾ C(2020) 1753 final (Úř. věst. C 86I, 16.3.2020, s. 1).

⁽⁷⁾ C(2020) 3100 final (Úř. věst. C 119I, 14.4.2020, s. 1).

⁽⁸⁾ C(2020) 3139.

⁽⁹⁾ C(2020) 3250.

⁽¹⁰⁾ COVID-19: NÁVRAT NA PRACOVIŠTĚ – Prizpůsobení pracovišť a ochrana pracovníků, <https://osha.europa.eu/en/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

⁽¹¹⁾ Jak je uvedeno v rychlém posouzení rizik vypracovaném Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí ze dne 23. dubna 2020: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-coronavirus-disease-2019-covid-19-pandemic-ninth-update>

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/guidelines_on_eu_emergency_assistance_in_cross-bordercooperationin_healthcare_related_to_the_covid-19_crisis.pdf

10.iv *Je k dispozici testovací kapacita*

Zásadním kritériem společného evropského plánu rušení opatření proti šíření COVID-19 je zajištění rozsáhlého testování, které má odhalit případy nákazy a monitorovat rozšíření viru, v kombinaci s vysledováním kontaktů a izolačními opatřeními ke zpomalení jeho přenosu. Nedostatek testovacích kapacit byl zpočátku překážkou pro přístupy plošného screeningu. Přitom pro včasnou identifikaci případů je rychlé testování a stanovení diagnózy klíčové⁽¹³⁾. Je důležité zajistit, aby k testům měli rovný přístup i návštěvníci.

10.v *Je zaveden systém pro vysledování kontaktů*

Vysledování kontaktů je účinným a zásadním opatřením v oblasti veřejného zdraví pro kontrolu COVID-19. Jeho cílem je urychleně identifikovat a spravovat kontakty osob s onemocněním COVID-19, aby se omezil další přenos nákazy. Toto vysledování musí umožnit sdílení příslušných informací mezi zeměmi, kam přijíždějí zahraniční turisté, včetně připravenosti na jejich repatriaci, bude-li to nutné. Úzká spolupráce a koordinace mezi členskými státy v oblasti vysledování kontaktů bude po opětovném otevření hranic ještě důležitější. Sběr a uchovávání osobních údajů musí být v souladu s příslušnými právními předpisy EU, včetně nařízení o ochraně osobních údajů a směrnice o soukromí a elektronických komunikacích.

Klíčové prvky vysledování kontaktů jsou podrobně uvedeny v nedávných pokynech Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)⁽¹⁴⁾, a pokud jde o ochranu údajů v pokynech k aplikacím podporujícím boj proti pandemii COVID-19⁽¹⁵⁾ a v pokynech Evropského sboru pro ochranu osobních údajů⁽¹⁶⁾. Komise a členské státy zveřejní protokol o zásadách interoperability, který má zajistit, že dobrovolně schválené aplikace pro vysledování kontaktů mohou fungovat přes hranice a jsou spolehlivé, ať už se jejich uživatelé nachází kdekoli v Evropě.

10.vi *Jsou zavedeny koordinační a komunikační mechanismy*

Je nezbytné, aby byly zavedeny mechanismy zajišťující koordinaci a komunikaci mezi orgány a subjekty působícími v odvětví cestovního ruchu a stejně tak mezi místními a celostátními/regionálními orgány v členských státech. Kromě toho je v případech, kdy je povolen přeshraniční cestovní ruch, zásadní přeshraniční koordinace, sdílení informací a komunikace používající zavedené kanály. Než oznámí opatření týkající se obnovy provozu souvisejícího s přeshraničním cestovním ruchem, měly by členské státy s dostatečným předstihem informovat Komisi i ostatní členské státy a zohlednit jejich názory v této věci. Kromě mechanismů uvedených v doprovodném sdělení o obnovení volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích by měly být v souladu s příslušným mandátem využívány Výbor pro zdravotní bezpečnost, Poradní výbor pro cestovní ruch a další stávající koordinační kanály pro dopravu a cestování.

Sdílení informací o rizicích, a to i digitální cestou, s cestujícími a turisty je rovněž zásadní, aby bylo zajištěno, že budou informováni o místní situaci, opatřeních, kterými je třeba se řídit v případě podezření na onemocnění COVID-19, jak získat přístup ke zdravotní péči apod.

11. Uvolnění opatření proti šíření nákazy by mělo vycházet z vědeckých poznatků zaměřených na veřejné zdraví a mělo by být prováděno v koordinovaném rámci platném v každém členském státě. Tento koordinovaný rámec je základem pro opětovné otevření podniků a služeb v oblasti cestovního ruchu. S ohledem na nadcházející letní sezonu mají podložena doporučení týkající se veřejného zdraví pro podniky a destinace cestovního ruchu klíčový význam.

12. Posouzení místní epidemiologické situace je třeba provést s ohledem na celkové riziko opětovného zahájení činností v cestovním ruchu, aby se zabránilo přenosu viru z turistů na místní obyvatele a naopak.

⁽¹³⁾ V současnosti nebyl validován ani doporučen žádný rychlý test na detekci SARS-CoV-2 k použití pro diagnostické účely.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>.

⁽¹⁵⁾ C(2020) 2523 final ze dne 16. dubna 2020.

⁽¹⁶⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_en

13. Musí být zavedeny plány připravenosti s jasnými kritérii pro případ opětovné eskalace omezujících opatření, bude-li to třeba.
14. Doporučení uvedená ve společném evropském plánu rušení opatření proti šíření COVID-19 obsahují zásady, které jsou pro odvětví cestovního ruchu obzvláště relevantní a které by měly být při obnoveném fungování cestovního ruchu dodržovány.
15. Rušení opatření by mělo být postupné. Obecnější opatření by měla být nahrazena cílenějšími, což umožní postupné obnovení činností ve společnosti a v cestovním ruchu za podmínky, že jsou zavedena přiměřená a účinná opatření na ochranu zdraví turistů a pracovníků.
16. Návrat do zaměstnání by měl být organizován v souladu s „Pokyny EU pro bezpečný návrat na pracoviště ⁽¹⁷⁾“ a měly by být při něm upřednostňovány méně ohrožené skupiny a odvětví, která mohou stimulovat hospodářskou činnost, a zároveň by měla být dodržována pravidla pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci stanovená v důsledku pandemie.
17. Opatření na omezení služeb cestovního ruchu a stejně tak opatření na ochranu zdraví a preventivní opatření by měla být do rozsahu a délky omezena na to, co je pro ochranu veřejného zdraví nezbytně nutné. Kromě objektivnosti a přiměřenosti by měla být veškerá opatření také řádně odůvodněná, relevantní a specifická pro jednotlivé oblasti, nediskriminační a měla by zachovávat rovné podmínky na jednotném trhu.
18. Středisko ECDC ve spolupráci s členskými státy a Společným výzkumným střediskem vypracovává a průběžně aktualizuje mapu ⁽¹⁸⁾ míry šíření COVID-19 na nižší než celostátní úrovni. Členské státy se vyzývají, aby poskytovaly příslušné údaje s cílem zajistit úplnost a aktuálnost této mapy. To bude přínosem pro všechny aspekty deeskalacních strategií (otevření/uzavření specifických hospodářských odvětví; hodnocení různých strategií testování; hodnocení účinnosti opatření pro osobní ochranu atd.). Kromě toho se členské státy vyzývají, aby poskytovaly aktualizované údaje o dostupných kapacitách nemocnic, testování, dozoru a vysledování kontaktů a aby zveřejňovaly kritéria pro rušení a zavádění omezení. Mapa šíření viru a doprovodná opatření slouží jako transparentní nástroj k poskytování informací na úrovni EU, který mohou využít orgány, dopravci a zúčastněné strany v oblasti cestovního ruchu a rovněž občané, aby mohli činit odpovědná individuální rozhodnutí při plánování dovolené.

III. Pokyny EU ke zdravotním protokolům v ubytovacích a stravovacích zařízeních

19. Tato část pokynů navrhuje zásady, jimiž by se členské státy měly řídit při navrhování a provádění opatření k prevenci a kontrole infekce a rovněž protokolů pro poskytovatele ubytovacích služeb, jako jsou hotely a další ubytovací a stravovací zařízení, s cílem zajistit větší bezpečnost turistických zařízení a ochranu zdraví hostů i pracovníků.
20. Pokyny ke zdravotním protokolům nejsou závazné. Jejich cílem je zajistit soudržnost při vypracovávání a provádění opatření k prevenci a kontrole infekce prostřednictvím koordinovaného přístupu v regionech a členských státech.
21. Kromě níže uvedených doporučení a operačních aspektů týkajících se řízení rizik souvisejících s onemocněním COVID-19 vydaných příslušnými zdravotnickými organizacemi, konkrétně Světovou zdravotnickou organizací (WHO) ⁽¹⁹⁾ a Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) (příloha), se členské státy vyzývají, aby zohlednily tyto pokyny při vypracovávání příslušných protokolů v souladu se svými specifickými celostátními/regiónálními/místními podmínkami.

⁽¹⁷⁾ Koronavirus: Pokyny EU pro bezpečný návrat na pracoviště https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_729

⁽¹⁸⁾ <https://covid-statistics.jrc.ec.europa.eu>

⁽¹⁹⁾ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/publications/2020/operational-considerations-for-covid-19-management-in-the-accommodation-sector-interim-guidance,-31-march-2020>

22. Opatření v odvětví cestovního ruchu zaměřená na veřejné zdraví budou muset být v souladu s obecnými opatřeními uplatňovanými příslušnými orgány a zohledňovat pokyny pro jednotlivá pracoviště⁽²⁰⁾. Uvedená opatření budou muset být rovněž v souladu s právními předpisy EU v oblasti ochrany údajů⁽²¹⁾.
23. Členské státy se vyzývají, aby při vypracovávání opatření k prevenci a kontrole infekce a vypracovávání protokolů úzce spolupracovaly se zúčastněnými stranami a aby zajistily, že uvedené protokoly budou uzpůsobeny a přiměřené objemu a charakteru služeb poskytovaných ubytovacími a stravovacími zařízeními. Členské státy by měly zvážit, zda při jejich provádění neposkytnout podporu.
24. Zvláštní pozornost by se měla věnovat opatřením a postupům k prevenci a kontrole infekce v zařízeních pro krátkodobé turistické pobyty v rámci ekonomiky sdílení a jiných ubytovacích zařízeních. Tyto pokyny a zásady jsou na tyto druhy ubytovacích a stravovacích služeb plně použitelné a veškeré úpravy a alternativy by neměly v žádném případě ohrozit zdraví návštěvníků a zvyšovat riziko přenosu viru.
25. Opatření na ochranu zdraví hostů a pracovníků v ubytovacích a stravovacích zařízeních by se měla pravidelně přehodnocovat a upravovat s přihlédnutím ke všem relevantním odborným znalostem a hlediskům, aby byla stále přiměřená aktuálním potřebám v oblasti veřejného zdraví.
26. Jakmile se objeví nová a účinnější řešení, měla by se uplatňovat přednostně a od méně účinných či nešikovných řešení by se mělo upouštět. Mělo by se pamatovat na zásadu efektivnosti nákladů. Nabízí-li se tudíž k zajištění zdraví hostů a pracovníků několik možností, je třeba dát přednost nejméně nákladné variantě, zejména v případě malých a středních podniků.
27. V zájmu prevence přenosu COVID-19 a zajištění veřejného zdraví v ubytovacích a stravovacích zařízeních (dále jen „zařízení“) je třeba při sestavování opatření a postupů k prevenci a kontrole infekce přihlídnout k následujícím hlavním zásadám:
- a) *Epidemiologická situace*
- K opětovnému zahájení jakékoli činnosti v cestovním ruchu je třeba, aby výskyt COVID-19 dosahoval nízkých hodnot a byla náležitě zvážena veškerá další kritéria uvedená výše v oddíle II – pokynech EU ohledně zásad pro bezpečné a postupné obnovení činností v cestovním ruchu.
- b) *Prioritou je zdraví a bezpečnost hostů a pracovníků*
- Aby mohly být znovu poskytovány ubytovací a stravovací služby, je nezbytné, aby hosté i personál v maximální míře dodržovali opatření, která mají zabránit přenosu infekce a šíření viru. Opatření by měla být přehledně komunikována hostům a personálu i pomocí dobře viditelných a účinných digitálních prostředků.
- c) *Místní opatření*
- Mezi místními a/nebo celostátními orgány veřejného zdraví a poskytovateli ubytovacích a stravovacích služeb by měla probíhat nepřetržitá koordinace, aby bylo zajištěno sdílení a uplatňování aktuálních pravidel a předpisů v dané zeměpisné oblasti a jejich uplatňování bylo možné sledovat.
- d) *Akční plán v případě infekce*
- Zařízení by měla mít plán připravenosti, včetně opatření v případě infekce v zařízení, na období od rozhodnutí o opětovném otevření do 14 dnů po odjezdu hostů ze zařízení. Všichni zaměstnanci by měli být seznámeni se zvláštním akčním plánem s podrobným popisem jejich úlohy a povinností, do něhož bude možné průběžně nahlížet.

⁽²⁰⁾ Koronavirus: Pokyny EU pro bezpečný návrat na pracoviště

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_729

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci COVID-19: pokyny pro jednotlivá pracoviště [internet]. [aktualizováno 20. dubna 2020; citováno 4. května 2020]. K dispozici na adrese: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:guidance_for_the_workplace#See

⁽²¹⁾ Viz také prohlášení Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB), https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_2020_processingpersonaldataandcovid-19_en.pdf

e) *Školení*

Veškerý personál v zařízeních cestovního ruchu by měl znát příznaky COVID-19 a měl by být informován o základních opatřeních pro prevenci a kontrolu infekce. Zaměstnanci by měli být proškoleni o opatřeních pro prevenci a kontrolu infekce a o tom, jak postupovat, jestliže se příznaky COVID-19 projeví u hostů nebo u nich samotných.

f) *Personální opatření*

Je vhodné zvážit omezení přítomnosti zaměstnanců v zařízení, například pomocí práce z domova u všech zaměstnanců, jimž to jejich pracovní náplň umožňuje.

Je vhodné zvážit opatření na snížení počtu fyzických kontaktů mezi lidmi v zařízení a omezení jejich trvání, včetně zavedení pracovních směn, střídání v době stravování, používání telefonů a elektronických komunikačních prostředků.

g) *Informování hostů*

Hosté by měli obdržet veškeré nezbytné informace přístupným způsobem, a to i prostřednictvím digitálních prostředků ještě před příjezdem a pak přímo v zařízení. Informace by se měly týkat všech aktuálních pokynů místních orgánů veřejného zdraví, jakož i konkrétních opatření, která se týkají příjezdu, pobytu a odjezdu hostů.

Pomocí zvláštního značení (infografika, i pro zrakově postižené osoby) u vchodu do zařízení by hosté měli být informováni o příznacích COVID-19 a o tom, jak postupovat v případě, že se u nich během pobytu nebo do 14 dnů po odjezdu objeví příznaky. Tyto informace mohou být k dispozici i na letáčích.

Zařízení by měla mít kontaktní údaje hostů, pokud by byly potřeba k vysledování kontaktů. Opatření k vysledování kontaktů by měla být omezena striktně na zvládnutí šíření onemocnění COVID-19 a v zájmu zajištění nejvyšší úrovně ochrany soukromí a údajů by měla být sestavena v souladu se společným unijním souborem nástrojů sítě pro elektronické zdravotnictví pro mobilní aplikace na podporu vysledování kontaktů v boji proti COVID-19 ⁽²²⁾ a s pokyny Komise o aplikacích ⁽²³⁾.

h) *Omezení fyzického kontaktu a hygiena*

Zařízení by mělo zavést cílená opatření na omezení fyzického kontaktu ve společných prostorách, u kterých se předpokládá, že se v nich hosté zdrží delší dobu (tj. déle než 15 minut), lze například stanovit maximální počet hostů v každé ze společných prostor (tj. restaurace, kavárny, bary, lobby). Je vhodné zvážit přidělování časů na stravování nebo k návštěvě bazénu nebo tělocvičny, nebo zavést (digitální) rezervační systém pro tyto účely.

Nelze-li dostatečně dodržovat bezpečný odstup, měla by být zvážena alternativní opatření na ochranu hostů a personálu, jako je používání skleněných nebo plastových přepážek, nošení roušek atd.

V zásadě by se měla ve společných prostorách celého zařízení dodržovat vzdálenost 1,5 až 2 metry (s výjimkou osob cestujících a ubytovaných společně) a není-li to možné, také další opatření (např. používání roušek).

Venkovní prostory (pláže, bazény, kavárny, bary, restaurace atd.) a servis by měly být přeorganizovány, aby bylo možné dodržovat bezpečný odstup a hygienická opatření. Přísná hygienická opatření by měla platit také pro vnitřní prostory, jako jsou lázně a bazény. Každé zařízení by mělo pečlivě zvážit, zda neuzavřít zvláštní prostory (určené například k péči o děti). Větší akce, např. koncerty, by měly být odloženy.

Dopravní služby poskytované zařízením, například kyvadlovou autobusovou přepravu, je třeba přeorganizovat podle pokynů pro postupné obnovení dopravních služeb a konektivity ⁽²⁴⁾.

i) *Opatření pro prevenci a kontrolu infekce*

Kromě omezení fyzického kontaktu je třeba zvážit i používání osobních ochranných prostředků a uplatňování postupů pro čištění a dezinfekci a s veškerými opatřeními seznámit personál i hosty.

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/covid-19_apps_en.pdf

⁽²³⁾ Sdělení Komise Pokyny k aplikacím podporujícím boj proti pandemii COVID-19 ve vztahu k ochraně údajů (Úř. věst. C 124I, 17.4.2020, s. 1).

⁽²⁴⁾ C(2020) 3139.

Tato opatření zahrnují:

i) respiratorní etiketu:

hosté a personál by měli být seznámeni se zásadami přísné respiratorní etikety (kašláním či kýchním do papírového kapesníku nebo ohybu lokte) a měli by ji dodržovat. Zařízení by mělo zajistit papírové kapesníky a odpadkové koše;

ii) hygienu rukou:

hygienu rukou je zásadním preventivním opatřením a měla by být hostům a personálu sdělována prostřednictvím informační grafiky v prostorách, které jsou z hlediska prevence zásadní (např. u vchodu, na toaletách, u pokladních přepážek atd.). Zařízení by měla mytí rukou maximálně zpřístupnit a usnadnit – zajistit stanoviště s mýdlem, jednorázovými papírovými ručníky nebo automatickými vysoušeči rukou a desinfekčními roztoky na bázi alkoholu;

iii) používání roušek:

používání roušek personálem a hosty by se mělo považovat pouze za doplňkové opatření, které nenahrazuje základní preventivní opatření. Důležité je správné používání roušek a hosté i personál by o něm měli být informováni;

iv) větrání:

doporučuje se zvýšit počet výměn vzduchu za hodinu a co největší přívod venkovního vzduchu, a to buď přirozenou, nebo mechanickou ventilací, podle podmínek konkrétního zařízení. Po odhlášení hostů se doporučuje delší, alespoň hodinové vyvětrání pokojů;

v) čištění a dezinfekci:

co nejčastější čištění povrchů, kterých se lidé často dotýkají, je zásadní (alespoň jednou denně a pokud možno častěji). Jedná se například o dvevní madla a kliky, židle a jejich opěradla, desky stolů, vypínače, zábradlí, vodovodní kohoutky, tlačítka výtahů, povrch barových stolů atd. Zaměstnanci by měli být informováni, jak se provádí čištění po odhlášení hostů, jak zacházet s čisticím zařízením, jak nakládat s odpady, jak přistupovat k praní prádla a osobní hygieně po provedení čištění, a měli by veškeré tyto postupy dodržovat.

j) *Potenciální výskyt infekce mezi hosty nebo personálem*

V případě podezření na COVID-19 u hostů nebo personálu na pracovišti by se provádění akčního plánu v písmeni d) mělo řídit příslušnými pokyny ECDC (příloha) a celostátních a místních zdravotnických orgánů, pokud jde o:

i) izolační opatření, která se mají vztahovat na potenciálně nakaženou osobu.

ii) postup podle vnitrostátních právních předpisů pro vyrozumění zdravotnických služeb, pokud jde o lékařskou pomoc, testování, případně přemístění do zdravotnického zařízení;

iii) postup podle vnitrostátních právních předpisů k informování místních orgánů veřejného zdraví a případné činnosti týkající se vysledování kontaktů;

iv) nezbytné postupy čištění a dezinfekce, které je třeba provést;

v) nezbytná spolupráce a informace ohledně dalších hostů nebo zaměstnanců, kteří v zařízení mohli přijít do styku s danou osobou, a to od 2 dnů před až do 14 dnů potom, co se u ní začaly projevovat příznaky.

28. Výše uvedené zásady je třeba zvážit zároveň s obecnými doporučeními Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí v příloze.

IV Závěr

29. Členské státy se vyzývají, aby sdílely tyto pokyny s příslušnými orgány na regionální/místní úrovni.

30. Zúčastněné strany z odvětví cestovního ruchu, jako jsou profesní sdružení a on-line platformy pro cestovní ruch, se vyzývají, aby tyto pokyny šířily a zvyšovaly povědomí o nich.

31. Členské státy se vyzývají k průběžné spolupráci s ECDC, aby mapa přenosu uvedená v bodě 18 mohla sloužit jako transparentní prostředek k poskytování informací na úrovni EU, který využijí úřady, dopravci a zúčastněné strany z odvětví cestovního ruchu.
 32. Členské státy se vyzývají, aby zvážily, zda ubytovací a stravovací zařízení a širěji podniky poskytující služby cestovního ruchu nepodpoří při provádění těchto pokynů a příslušných opatření k prevenci a kontrole infekce a příslušných protokolů, a aby sledovaly jejich dodržování. Za tímto účelem mohou členské státy využít finanční prostředky dostupné na vnitrostátní úrovni a financování z EU.
 33. Na základě těchto pokynů bude Komise nadále koordinovat s členskými státy, aby se dosáhlo jednotného přístupu k preventivním a kontrolním opatřením a protokolům v ubytovacích, stravovacích a cestovních službách v EU.
 34. Tyto pokyny by měly členským státům a zúčastněným stranám v oblasti cestovního ruchu usnadnit sestavování konkrétnějších opatření pro prevenci a kontrolu infekce a protokolů v souladu s těmito pokyny a sledování jejich dodržování, čímž se podnikům vytvoří lepší podmínky pro upevnění důvěry spotřebitelů.
 35. Komise vytvoří specializované internetové stránky s interaktivní mapou kombinující informace od členských států a odvětví cestovního ruchu, včetně informací o protokolech a požadavcích na jejich dodržování v jednotlivých státech a odvětvích.
 36. Aby podpořila členské státy, usnadní Komise výměnu osvědčených postupů mimo jiné prostřednictvím poradního výboru pro cestovní ruch.
 37. Komise bude i nadále spolupracovat s veřejnými orgány členských států, zúčastněnými stranami v oblasti cestovního ruchu a mezinárodními organizacemi, aby provádění těchto pokynů usnadnila.
-

PŘÍLOHA

Obecná doporučení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí pro odvětví cestovního ruchu, zejména ubytovací zařízení**Místní opatření**

Opatření v oblasti veřejného zdraví v odvětví cestovního ruchu budou muset být v souladu s obecnými opatřeními, která budou uplatňovat místní a vnitrostátní orgány, a zohledňovat pokyny pro jednotlivá pracoviště⁽¹⁾. Tato opatření v odvětví cestovního ruchu musí být přinejmenším stejně přísná jako doporučení pro širokou veřejnost.

Mezi místními a/nebo celostátními orgány veřejného zdraví a ubytovacími zařízeními by měl probíhat nepřetržitý dialog, který zajistí sdílení a uplatňování aktuálních pravidel a předpisů v dané zeměpisné oblasti, včetně:

- zvláštních opatření pro hosty, včetně hostů z jiných zemí, pro přístup k lékařské pomoci a péči, včetně přístupu k ambulantní a nemocniční péči, v případě, že se u nich projevují příznaky spojené s onemocněním COVID-19,
- potřeby, aby majitelé ubytovacích zařízení shromažďovali podrobné kontaktní údaje, které slouží k šetření v oblasti veřejného zdraví, pro případ, že se v jejich zařízení onemocnění COVID-19 objeví.

Sdílení informací o rizicích a školení*Akční plán*

Zařízení by měla mít plán připravenosti obsahující opatření, která mají být přijata v těchto obdobích:

- jakmile bude rozhodnuto o opětovném otevření a před příjezdem hostů. Tato fáze bude zahrnovat informování a školení zaměstnanců a rovněž přijímání nezbytných opatření pro prevenci infekce v zařízení a přípravu informací, které mají být hostům poskytovány před jejich příjezdem,
- když jsou hosté ubytováni v zařízeních, a to od momentu rezervace přes příjezd až po odjezd,
- až 14 dnů poté, co hosté zařízení opustí.

Všichni zaměstnanci by měli být seznámeni se zvláštním akčním plánem s podrobným popisem jejich úlohy a povinností, do něhož bude možné průběžně nahlížet.

Školení a personální opatření*Školení:*

- Veškerý personál v zařízeních cestovního ruchu by měl znát příznaky onemocnění COVID-19 (např. horečka, kašel, bolest v krku atd.) a měl by být informován o základních opatřeních pro prevenci a kontrolu infekce.
- Zaměstnanci, u kterých (nebo u členů jejich domácnosti) bylo onemocnění COVID-19 potvrzeno, by neměli vstupovat do pracovního prostředí během infekční doby, jak ji definují místní zdravotnické orgány, v mírných případech obvykle do 8 dnů od prvního výskytu příznaků.
- Zaměstnanci, kteří mají příznaky odpovídající onemocnění COVID-19, by neměli vstupovat do pracovního prostředí, měli by se dobrovolně izolovat, měli by být poučeni o tom, že se mají řídit pokyny místních orgánů veřejného zdraví, a měli by podle místních pokynů vyhledat lékařskou pomoc v případě, že se příznaky zhorší.
- Je třeba zvážit zvláštní školení zaměstnanců o opatřeních pro prevenci a kontrolu infekce a opatřeních, jež je třeba přijmout v případě hostů, kteří mají příznaky odpovídající onemocnění COVID-19.

Personální opatření:

- Starším pracovníkům a zaměstnancům s chronickými zdravotními predispozicemi (např. srdečním onemocněním, onemocněním plic, imunodeficiencí, nedávno léčenou rakovinou), v jejichž důsledku se u nich předpokládá větší riziko kritického průběhu infekce COVID-19, by měly být pokud možno svěřeny činnosti, při nichž je jejich kontakt s hosty omezen.

⁽¹⁾ Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci COVID-19: guidance for the workplace [Internet]. [aktualizováno 20. dubna 2020; citováno 4. května 2020]. K dispozici na adrese: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

- Je vhodné zvážit omezení počtu zaměstnanců v zařízení, například prostřednictvím práce z domova u všech zaměstnanců, jimž to jejich pracovní náplň umožňuje.
- Je rovněž vhodné zvážit opatření ke snížení počtu fyzických kontaktů v zařízení a omezení jejich trvání, včetně zavedení pracovních směn, střídání v době stravování, používání telefonů a elektronických komunikačních prostředků.

Informování hostů

- Hosté by měli být před příjezdem do ubytovacího zařízení informováni o aktuálních pokynech místních orgánů veřejného zdraví a o konkrétních opatřeních, která jsou v místě ubytování zavedena. Hosté by měli být informováni o tom, že by měli svůj pobyt odložit, pokud mají příznaky odpovídající onemocnění COVID-19 nebo byli během 14 dnů před plánovaným pobytem v kontaktu s osobou s tímto onemocněním nebo s příznaky, které je naznačují.
- Před vstupem do ubytovacího zařízení by mělo zvláštní značení (informační grafika) nebo jiné dostupné informace včetně značení pro zrakově postižené osoby informovat hosty o projevech a příznacích onemocnění COVID-19 a poučit je, jak postupovat v případě, že se u nich příznaky objeví. Tyto informace může ubytovací zařízení poskytnout i na letáčích.
- Při odjezdu jsou hosté výslovně požádáni, aby neprodleně informovali ubytovací zařízení, pokud se u nich do 14 dnů po odjezdu objeví příznaky spojené s onemocněním COVID-19 nebo na něj budou pozitivně testováni.
- Je třeba zajistit, aby byly k dispozici kontaktní údaje hostů, pokud by byly potřeba k vysledování kontaktů.

Bezpečný odstup

- Virus SARS-CoV-2 se přenáší zejména kapénkovou infekcí a přímým kontaktem s nakaženými osobami a nepřímým kontaktem s kontaminovanými povrchy nebo předměty v bezprostředním okolí. Vzdálenost, na kterou se velké kapénky z dýchacích cest přenáší, je přibližně 1 metr při dýchání, 1,5 metru při mluvení a 2 metry při kašlání⁽²⁾.
- Zařízení by mělo zajistit dodržování bezpečného odstupu v souladu s nejnovějšími pokyny ve společných prostorách, kde se hosté budou pravděpodobně setkávat po delší dobu (např. déle než 15 minut).
- Hosty, kteří cestují společně a sdílejí pokoje, není třeba žádat o to, aby mezi sebou dodržovali bezpečný odstup.
- Pokud nelze dodržování bezpečného odstupu zaručit, měla by být zvážena zvláštní opatření, která zabrání šíření kapének, například instalace skleněných či plastových přepážek v prostorách recepcí.
- Turistická zařízení, včetně hotelů a restaurací, by měla stanovit maximální počet hostů povolený v každém zařízení a prostoru, aby byl zaručen požadovaný bezpečný odstup. Maximální počet hostů by neměl být překračován.
- Zábavní akce by měly být odloženy nebo zrušeny, pokud nelze zaručit bezpečný odstup.
- S ohledem na zajištění bezpečného odstupu je třeba zvážit zvláštní opatření pro dopravní prostředky.

Opatření pro prevenci a kontrolu infekce

Podniky v odvětví cestovního ruchu obecně nabízejí produkty a služby, které vedou ke shromažďování lidí v uzavřených (hotely, restaurace, kavárny) i otevřených (kempy, pláže, bazény) prostorách po dlouhou dobu, čímž se zvyšuje možnost přenosu viru. Ve všech případech, kdy lze očekávat shromažďování lidí, je třeba zvážit a přijmout opatření k dodržování bezpečného odstupu a opatření pro prevenci a kontrolu infekce (osobní ochranná opatření a záznamy o čištění a dezinfekci)⁽³⁾. K těmto opatřením pro prevenci a kontrolu infekce patří:

⁽²⁾ Bourouiba L. Turbulent Gas Clouds and Respiratory Pathogen Emissions: Potential Implications for Reducing Transmission of COVID-19. *Jama*. 26. března 2020.

⁽³⁾ Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí. Infection prevention and control in the household management of people with suspected or confirmed coronavirus disease (COVID-19) [internet]. 31. března 2020 [4. května 2020]. K dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Home-care-of-COVID-19-patients-2020-03-31.pdf>

— *Respiratorní etiketa*

- Měla by se dodržovat přísná respiratorní etiketa: při kašlání či kýchnutí je třeba zakrýt si nos a ústa papírovým kapesníkem. Je zapotřebí mít po ruce dostatek čistých papírových kapesníků připravených k použití.
- Kapesníky by se měly okamžitě po použití vyhodit, nejlépe do zakrytých odpadkových košů, a ruce by se měly ihned poté řádným způsobem umýt/očistit.
- Nejsou-li k dispozici papírové kapesníky, doporučuje se kašlat nebo kýchat do ohybu lokte.

— *Hygiena rukou*

- Hygienu rukou je zásadním kontrolním opatřením, které omezuje šíření COVID-19.
- Měl by být k dispozici snadný přístup ke stanovištům pro mytí rukou s mýdlem, jednorázovými papírovými ručníky nebo automatickými vysoušeči rukou a alkoholovými dezinfekčními přípravky na ruce (obsahujícími alespoň 70 % alkoholu).
- Na různých místech (např. u vchodu, na toaletách, u pokladen atd.) každého turistického zařízení by měla být umístěna značení (informační grafika), která by propagovala význam hygieny rukou a vysvětlila, jak ji provádět.
- Hygienu rukou by se měla provádět často.

— *Používání roušek*

- Používání zdravotnických nebo improvizovaných jiných roušek zaměstnanci a hosty v turistických zařízeních lze považovat za prostředek pro kontrolu zdroje infekce (tj. k prevenci šíření kapének infikovaných osob s příznaky i bez nich) (*).
- Používání roušek by se mělo považovat pouze za doplňkové opatření, které nenahrazuje základní preventivní opatření.
- Důležité je používat roušky vhodným způsobem. Rouška by měla zcela zakrývat obličej od kořene nosu až po bradu.
- Měly by být k dispozici informace o správném používání roušek, v nichž je zdůrazněno, že je důležité umýt si ruce mýdlem a vodou nebo alkoholovým dezinfekčním přípravkem na ruce vždy před použitím a po sejmutí roušky.
- Zdravotnické i jiné roušky jsou ve společných prostorách přijatelné s přihlédnutím k problémům s dostupností a k zajištění toho, aby byly zdravotnické roušky upřednostňovány pro použití ve zdravotnických zařízeních.
- Používání respirátorů (FFP) se ve společných prostorách nedoporučuje, neboť respirátory musí být upřednostňovány pro použití ve zdravotnických zařízeních.

— *Větrání*

- Nedostatečné větrání vnitřních prostor souvisí se zvýšeným přenosem respiračních infekcí (†). Předpokládá se, že primárně se COVID-19 přenáší prostřednictvím kapének z dýchacích cest. Úloha aerosolů, které mohou v ovzduší přetrvávat déle, při přenosu COVID-19 zůstává nejasná, a relativní význam větrání při prevenci přenosu COVID-19 není proto přesně definován. Četné případy přenosu COVID-19 však souvisely s pobytem v

(*) Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí. Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks [internet]. 8. dubna 2020 [4. května 2020]. K dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>.

(†) Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital. *Am J Infect Control*. Prosinec 2011;39(10):866-72.

uzavřených prostorách ⁽⁶⁾. Případné riziko aerosolového přenosu pravděpodobně snižuje větší počet výměn vzduchu za hodinu a co největší přívod venkovního vzduchu, kterého lze dosáhnout přirozenou nebo mechanickou ventilací, podle podmínek konkrétního zařízení ⁽⁷⁾.

— Pokud jsou používány mechanické větrací systémy, je nezbytná údržba umělých větracích systémů, zejména pokud jde o čištění a výměnu filtrů, v souladu s pokyny výrobce.

— Čištění a dezinfekce

— Řádné čištění a dezinfekce jsou v souvislosti s pandemií COVID-19 důležité ⁽⁸⁾.

— Povrchy, kterých se lidé často dotýkají, by se měly čistit co nejčastěji (alespoň jednou denně a pokud možno častěji). Mezi tyto povrchy patří: kliky a madla dveří, zidla a opěrky rukou, desky stolů, spínače světel, zábradlí, vodovodní kohoutky, knoflíky ve výtazích atd.

— Přežití viru na povrchu závisí na materiálu povrchu, přičemž nejkratší doba přežití se udává u mědi ⁽⁹⁾.

— Po odjezdu hostů se doporučuje důkladné čištění běžnými detergenty a delší, alespoň hodinové vyvětrání pokojů.

— Standardní detergenty jsou pro běžné čištění dostatečné.

— Na konci každého čištění by se čistící zařízení měla řádně očistit.

— Po čištění je třeba provést hygienu rukou.

— Je třeba dodržovat standardní postupy pro nakládání s odpady. Odpadní materiál vzniklý při čištění by měl být umístěn do netříděného odpadu.

— Je třeba dodržovat standardní postupy pro praní ložního prádla, ručníků a stolního prádla.

⁽⁶⁾ Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí. Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks [internet]. 8. dubna 2020 [4. května 2020]. K dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>. Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital. *Am J Infect Control*. Prosinec 2011;39(10):866-72.

Lu J, Gu J, Li K, Xu C, Su W, Lai Z, et al. COVID-19 Outbreak Associated with Air Conditioning in Restaurant, Kuang-čou, Čína, 2020. *Emerg Infect Dis*. 2. dubna 2020;26 (7).

⁽⁷⁾ Světová zdravotnická organizace (WHO). Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings [internet]. 2009 [aktualizováno dne 4. května 2020]. K dispozici na adrese: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1.

Federation of European Heating VaACA. How to operate and use building services in order to prevent the spread of the coronavirus disease (COVID-19) virus (SARS-CoV-2) in workplaces [Internet], [aktualizováno dne 17. března 2020; citováno 4. května 2020]. K dispozici na adrese: https://www.rehva.eu/fileadmin/user_upload/REHVA_covid_guidance_document_2020-03-17_final.pdf

⁽⁸⁾ Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC). Disinfection of environments in healthcare and nonhealthcare settings potentially contaminated with SARS-CoV-2. Stockholm: ECDC; 2020 [26. dubna 2020]. K dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/disinfection-environments-covid-19#no-link>.

⁽⁹⁾ Světová zdravotnická organizace (WHO). Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings [internet]. 2009 [aktualizováno dne 4. května 2020]. K dispozici na adrese: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1

Je-li u někoho podezření na infekci COVID-19: testování, výsledování kontaktů, izolace a karanténa

V případě podezření na onemocnění COVID-19 mezi hosty nebo zaměstnanci v práci by zařízení mělo aktivovat svůj místní akční plán⁽¹⁰⁾.

Osobě s podezřením na COVID-19 by mělo být okamžitě uloženo, aby nosila roušku a dodržovala respiratorní etiketu a postupy pro hygienu rukou. Pokud je to možné, měla by dodržovat odstup od ostatních nejméně dva metry a měl by jí být přidělen vlastní pokoj pro izolaci s vlastní koupelnou.

Tato osoba by měla být nahlášena, v souladu s právními předpisy EU o ochraně osobních údajů, místním zdravotnickým službám, které poskytnou pokyny ohledně testování a dalšího postupu a přemístění dotyčné osoby do místa péče (např. nemocnice), je-li to považováno za nezbytné a v souladu s postupy místní lékařské péče.

Je-li případ považován za pravděpodobný nebo potvrzený, budou informovány místní orgány veřejného zdraví, které poskytnou poradenství ohledně toho, zda by se mělo přikročit k výsledování kontaktů. S výsledováním kontaktů se obvykle začíná bezprostředně po oznámení identifikovaného pravděpodobného nebo potvrzeného případu a obvykle je na zodpovědnosti místních orgánů veřejného zdraví. Turistická zařízení budou mít povinnost spolupracovat a poskytnout veškeré nezbytné informace ohledně dalších hostů nebo zaměstnanců, kteří v zařízení mohli přijít s danou osobou do styku, a to od 2 dnů před až do 14 dnů poté, co se u ní začaly projevovat příznaky.

Zaměstnanci, u kterých se vyskytnou příznaky, by měli zůstat doma v izolaci a měli by vyhledat lékařskou pomoc.

V případě, že byla osoba s podezřením nebo s potvrzeným onemocněním COVID-19 přítomna ve vnitřních prostorách, měly by být tyto prostory nejprve dobře větrány po dobu nejméně jedné hodiny, poté pečlivě vyčištěny neutrálním detergentem a následně by měla proběhnout dekontaminace povrchů pomocí dezinfekčního prostředku, který je účinný proti virům. Alternativně je po čištění neutrálním čisticím prostředkem možné použít pro dekontaminaci 0,05–0,1% roztok chlornanu sodného nebo prostředky na bázi ethanolu (nejméně 70%). Všechny potenciálně kontaminované textilie (např. ručníky, ložní prádlo, záclony, stolní prádlo atd.) by se měly vyvařit (cyklus na 90 °C) s použitím běžného pracího prostředku. Pokud je nelze vzhledem k vlastnostem materiálu vyvařit, je třeba použít v pracím cyklu bělicí prostředky nebo jiné prací prostředky pro dekontaminaci textilií.

Doporučení pro hotely týkající se jednotlivých prostor

K minimalizaci pravděpodobnosti přenosu onemocnění COVID-19 se doporučují tato opatření:

1. Administrativa / řízení

- a. Vypracovat po konzultaci s místními orgány v oblasti veřejného zdraví plán připravenosti k provedení opatření pro prevenci a kontrolu infekce COVID-19.
- b. Věnovat náležitou pozornost doporučením orgánů v oblasti veřejného zdraví, a zajistit tak informovanost o současné situaci a posuzování rizika infekce pro zaměstnance a hosty.
- c. Zajistit proškolení zaměstnanců o postupech týkajících se všech relevantních aspektů prevence a kontroly infekce, včetně hlášení případů podezření na COVID-19, dezinfekce a čištění a správného používání ochranných roušek.
- d. Stanovit maximální počet hostů, kteří se smí v kteroukoli dobu zdržovat ve sdílených prostorách, a zaručit tak dodržování bezpečného odstupu v souladu s pokyny týkajícími se omezení fyzického kontaktu a masových shromáždění. Zajistit, aby byl povolený počet hostů v souladu s místním doporučením ohledně shromažďování z hlediska ochrany veřejného zdraví.
- e. Zajistit, aby byly hostům k dispozici informační materiály o příznacích onemocnění COVID-19, pokyny pro případ onemocnění, pokyny o místních postupech a instrukce týkající se hygieny rukou a správného používání ochranných roušek.

⁽¹⁰⁾ Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC). Výsledování kontaktů: Public health management of persons, including healthcare workers, having had contact with COVID-19 cases in the European Union - second update Stockholm: ECDC; [27. dubna 2020]. K dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>

- f. Používat informační značení (např. oznámení na stěnách ve veřejných prostorách a místnostech) s cílem informovat hosty o postupech k omezení kontaktu mezi zaměstnanci a hosty na minimum.
 - g. Zvážit zrušení aktivit v uzavřených prostorách, ve kterých nelze zaručit omezení fyzického kontaktu, a zejména mohou-li tyto aktivity probíhat ve venkovním prostředí.
2. *Recepční a správcovské služby*
 - a. Zajistit dostupnost alkoholových dezinfekčních přípravků na ruce.
 - b. Zvážit řešení, jako je internetové nebo samoobslužné přihlášení při příjezdu a odhlášení při odjezdu, aby se kontakt mezi hosty a zaměstnanci omezil na minimum. Pokud se pro účely samoobslužného přihlášení používá dotyková obrazovka nebo klávesnice, zajistit jejich pravidelné čištění, aby se minimalizovalo riziko přenosu.
 - c. Zajistit dodržování bezpečné vzdálenosti mezi pracovníkem recepce a ostatními zaměstnanci a hosty, v ideálním případě instalací plastové nebo skleněné přepážky.
 - d. Zajistit dodržování bezpečných rozestupů mezi hosty, např. použitím značek na podlaze.
 3. *Restaurace, místnosti pro podávání snídaní a večerí a bary*
 - a. Zajistit dostupnost alkoholových dezinfekčních přípravků na ruce a u vchodu umístit označení pokynu k provádění hygieny rukou.
 - b. Je-li to možné, mělo by se jídlo zákazníkům servírovat (namísto samoobslužného stravování formou bufetu). Neměly by být servírovány jídla u stolu, měla by být zavedena přísnější hygienická opatření a hosté by měli být upozorněni, že mají použít dezinfekční přípravek na ruce při vstupu do restaurace, při přistoupení k bufetu a poté, co se obslouží u bufetu.
 - c. V případě provozu samoobslužného bufetu zajistit, aby u něj hosté dodržovali bezpečné rozestupy.
 - d. Stanovit maximální počet hostů, kteří se smí v zařízení v kteroukoli dobu zdržovat, a zajistit tak omezení kontaktů mezi lidmi.
 - e. Zajistit, aby se neutvářela fronta, nebo – pakliže to není možné – aby se v utvořené frontě dodržovaly rozestupy, např. použitím značek na podlaze.
 - f. Zajistit dodržování bezpečné vzdálenosti dvou metrů mezi stoly.
 - g. Zajistit dostatečné větrání v souladu s pokyny pro větrání v prostorách restaurací, jak z hlediska počtu výměn vzduchu za hodinu, tak i z hlediska míry přiváděného venkovního vzduchu za hodinu.
 - h. Zajistit, aby byly pravidelně a v souladu s pokyny výrobce čištěny klimatizační filtry.
 - i. Pokud se k větrání používá klimatizovaný vzduch, snížit recirkulaci na možné minimum.
 - j. Zajistit pravidelné čištění povrchů, kterých se lidé často dotýkají, standardním detergentem.
 4. *Fitness centra*
 - a. Zajistit dostupnost alkoholových dezinfekčních přípravků na ruce.
 - b. Zajistit, aby po sobě každý host očistil použité stroje a jiné pomůcky, a zejména předměty a povrchy, kterých se při cvičení dotýkal (jako jsou držadla); použije k tomu vhodný čisticí prostředek, který mu je dán k dispozici.
 - c. Zajistit dodržování odstupů mezi jednotlivými osobami.
 - d. Omezit vstup pro maximální počet osob, aby se zaručilo dodržování bezpečných odstupů.
 - e. Šatny by se pokud možno neměly používat a doporučuje se, aby se hosté převlékali ve svém pokoji.
 5. *Spa centra a kryté bazény*
 - a. Zajistit dostupnost alkoholových dezinfekčních přípravků na ruce a přístup k zařízením na mytí rukou.
 - b. Vzhledem k tomu, že v případě spa procedur nelze zabránit fyzickému kontaktu a nelze dodržovat bezpečný odstup mezi osobou provádějící proceduru a hostem, doporučuje se, aby osoba provádějící proceduru i host měli nasazenou ochrannou roušku.

- c. Před zahájením a po ukončení každé procedury se doporučuje použití dezinfekčního přípravku na ruce nebo umytí rukou.
 - d. Zajistit pravidelnou údržbu a čištění prostředí těchto zařízení.
6. *Venkovní zařízení (venkovní bazény, pláže, hřiště)*
- a. Zajistit dostupnost alkoholových dezinfekčních přípravků na ruce a přístup k zařízením na mytí rukou.
 - b. Zajistit dodržování bezpečné vzdálenosti dvou metrů mezi stoly, plážovými lehátky, mezi hosty při různých aktivitách a v bazénu.
 - c. Hosté ubytovaní ve stejném pokoji mohou používat stejné stoly, plážová lehátka atd.
 - d. Zajistit pravidelnou údržbu a čištění prostředí těchto zařízení.
7. *Vnitřní dětské koutky (např. služba hlídání dětí)*
- a. Vzhledem k tomu, že nelze zabránit fyzickému kontaktu a nelze dodržovat bezpečný odstup, mělo by se zvážit, zda taková zařízení mají zůstat otevřená.
- Pokud zařízení zůstanou otevřená:
- b. Zvážit používání ochranných roušek u zaměstnanců, kteří se starají o děti.
 - c. Zajistit dostupnost alkoholových dezinfekčních přípravků na ruce a přístup k zařízením na mytí rukou.
 - d. Stanovit maximální počet dětí, které smí v těchto koutcích pobývat ve stejný čas.
 - e. Zajistit pravidelné čištění povrchů, hraček a předmětů, kterých se děti často dotýkají, standardním detergentem.
8. *Konferenční a zasedací místnosti*
- a. Organizátoři konferencí a zasedání by měli respektovat místní pokyny týkající se povoleného počtu účastníků.
 - b. Zajistit dostupnost dezinfekčních přípravků na ruce a přístup k zařízením na mytí rukou.
 - c. Zajistit dodržování odstupů mezi jednotlivými účastníky podle pokynů ECDC.
9. *Toalety*
- a. Zajistit nepřetržitou dostupnost mýdla a vody a papírových ručníků na jedno použití nebo automatických vysoušečů k sušení rukou.
10. *Výtahy*
- a. V zájmu dodržování bezpečného odstupů se doporučuje, aby osoby, které nejsou ubytovány ve stejném pokoji, spolu pokud možno nepoužívali výtah. Používání výtahů by mělo být přednostně vyhrazeno osobám s tělesným postižením a osobám připravujícím zavazadla.
 - b. Doporučovat používání schodišť, je-li to možné a praktické (např. v nízkopodlažních budovách).
 - c. Zajistit pravidelné čištění povrchů, kterých se lidé často dotýkají (ovládací panely a madla ve výtahu).
 - d. Zajistit řádné větrání výtahu podle pokynů výrobce a stavebních předpisů.
11. *Zranitelní hosté*
- a. Zranitelným hostům by mělo být doporučeno neúčastnit se aktivit, u nichž nelze po celou dobu zaručit omezení fyzického kontaktu, a zejména jedná-li se o aktivity v uzavřených prostorách; zranitelní hosté by měli svědomitě dodržovat dostatečnou vzdálenost a provádět pečlivou hygienu rukou. K ještě větší ochraně zranitelných hostů by měla být zvážena možnost donášky jídel na pokoj.
12. *Akce na místě*
- a. Zvážit zrušení akcí s velkým počtem účastníků (např. koncertů) a stále důsledně respektovat doporučení celostátních a místních orgánů v oblasti veřejného zdraví ohledně povoleného počtu účastníků.

Dokumenty obsahující další informace:

1. Prevence a kontrola infekce v rámci zdravotní péče při podezření na COVID-19: prozatímní pokyny (*Infection prevention and control during health care when COVID-19 is suspected: interim guidance*), Ženeva, Světová zdravotnická organizace, 2020, [https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected-20200125](https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected-20200125).
 2. Voda, sanitace, hygiena a nakládání s odpady v případě COVID-19: prozatímní pokyny (*Water, sanitation, hygiene and waste management for COVID-19: Interim guidance*), <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19>.
 3. Celkové sledování onemocnění COVID-19 v důsledku infekce lidí virem způsobujícím onemocnění COVID-19: prozatímní pokyny (*Global surveillance for COVID-19 caused by human infection with COVID-19 virus: interim guidance*), Ženeva, Světová zdravotnická organizace, 2020, <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/surveillance-and-case-definitions>.
 4. Doporučení pro karanténu jednotlivců v souvislosti s bojem proti koronavirovému onemocnění (COVID-19): prozatímní pokyny (*Considerations for quarantine of individuals in the context of containment for coronavirus disease (COVID-19): interim guidance*), Ženeva, Světová zdravotnická organizace, 2020, [https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-(covid-19)).
-

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny k postupné obnově dopravních služeb a konektivity – COVID-19

(2020/C 169/02)

I. Úvod

1. Rozšíření onemocnění COVID-19 má na dopravu a konektivitu v EU zásadní dopad. Opatření, jejichž cílem je pandemii omezit, vedla k dramatickému poklesu dopravy, zejména přepravy cestujících⁽¹⁾. Toky nákladní dopravy jsou ovlivněny méně, částečně díky kolektivnímu úsilí EU o to, aby nákladní doprava i nadále fungovala, ovšem kvůli poklesu hospodářské činnosti a narušení dodavatelských řetězců došlo k omezení jejího objemu.
2. Komise vydala pokyny týkající se omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné⁽²⁾, a předložila opatření zaměřená specificky na oblasti dopravy, včetně pokynů týkajících se opatření správy hranic⁽³⁾, zavádění zelených pruhů pro nákladní dopravu⁽⁴⁾, usnadnění leteckého nákladního provozu⁽⁵⁾, jakož i námořníků, cestujících a jiných osob na palubách lodí⁽⁶⁾. Komise dala k dispozici pokyny, jak co nejlépe chránit pracovníky v dopravě a cestující a zároveň zajistit kontinuitu nákladní dopravy.
3. Dokud zůstanou v platnosti omezení pohybu osob a potenciálně budou stále postiženy i toky nákladní dopravy, měla by být tato opatření a doporučení, pokud jde o toky zboží, volný pohyb pracovníků vykonávajících kritická povolání⁽⁷⁾, tranzit a repatriace cestujících a posádek, nadále uplatňována jednotně a koordinovaně všemi členskými státy. Členské státy by měly i nadále využívat síť vnitrostátních kontaktních míst reakce na COVID-19 pro oblast dopravy, kterou koordinuje Komise.
4. S tím, jak se situace v oblasti veřejného zdraví začíná zlepšovat, bude důležité postupně obnovovat dopravní služby a konektivitu v rozsahu, v jakém to umožní epidemiologické podmínky, neboť se jedná o klíčové faktory podmiňující fungování EU a globálního hospodářství a o základní součásti každodenního života občanů EU.
5. Dne 15. dubna 2020 předložila Evropská komise ve spolupráci s předsedou Evropské rady společný evropský plán⁽⁸⁾, který stanovil doporučení týkající se rušení opatření proti šíření COVID-19. Ve společném evropském plánu se uvádí, že Komise také „předloží podrobnější pokyny, jakým způsobem postupně obnovit dopravní služby, konektivitu a volný pohyb tak rychle, jak to situace v oblasti zdraví umožní, a to i s ohledem na plánování cest v rámci letních dovolených“.

(1) Např.: letový provoz zhruba –90 % oproti předchozímu roku (zdroj: Eurocontrol), dálková osobní železniční doprava –85 %, regionální osobní železniční doprava (včetně příměstské) –80 %, mezinárodní osobní železniční doprava se téměř zastavila (zdroj: CĚR), výletní a osobní lodě přes –90 % (v polovině dubna v meziročním srovnání); zdroj: EMSA.

(2) COM(2020) 115 final, COM(2020) 148 final a C(2020) 2050 final (Úř. věst. C 102I, 30.3.2020, s. 12).

(3) C(2020) 1753 final (Úř. věst. C 86I, 16.3.2020, s. 1).

(4) C(2020) 1897 final (Úř. věst. C 96I, 24.3.2020, s. 1).

(5) C(2020) 2010 final (Úř. věst. C 100I, 27.3.2020, s. 1).

(6) C(2020) 3100 final (Úř. věst. C 119, 14.4.2020, s. 1).

(7) C(2020) 2051 final (Úř. věst. C 102I, 30.3.2020, s. 12).

(8) Společný evropský plán rušení opatření proti šíření COVID-19 (Úř. věst. C 126, 17.4.2020, s. 1).

6. Klíčovou prioritou zůstává zdraví občanů, včetně pracovníků v dopravě a cestujících. Zvláštní pozornost by se měla zaměřit na zranitelné skupiny obyvatel, jako jsou starší lidé a osoby se zdravotními problémy, a to při plném respektování jejich soukromí. Uvolňování cestovních a provozních omezení by proto mělo být postupné s cílem zajistit ochranu zdraví a to, aby se dopravní systémy a služby i další související systémy (např. hraniční kontroly na vnějších hranicích) mohly znovu přizpůsobit vyššímu objemu nákladu a počtu cestujících. To by mělo být doprovázeno neustále aktualizovanými komunikačními kampaněmi, které pomohou zajistit, aby cestující při svém plánování a konání vycházeli z plné informovanosti o situaci, a tudíž i ze své individuální odpovědnosti při dodržování zdravotních doporučení pro cestování.
7. Postupné obnovování dopravních služeb a konektivity bude zcela záviset na přístupu k omezením cestování a epidemiologických posouzeních, jakož i na odborných lékařských doporučeních, pokud jde o nezbytnou zdravotní a hygienickou ochranu a prevenci. Těmito pokyny EU pro obnovu dopravních služeb a konektivity tudíž nejsou uvedené oblasti politiky dotčeny. Pokyny by s těmito politikami měly zůstat plně v souladu a ve shodě a měly by se používat v rámci společného evropského plánu.
8. Pokyny představují společný rámec pro podporu orgánů, zúčastněných subjektů, sociálních partnerů a podniků působících v odvětví dopravy během postupného obnovování konektivity. Tvoří je obecné zásady platné pro všechny dopravní služby a konkrétních doporučení, jež jsou navržena pro reálné a praktické použití a se zohledněním charakteristických rysů jednotlivých druhů dopravy. Jejich cílem je poskytnout další vodítko, jak postupně obnovovat dopravní služby, konektivitu a volný pohyb tak rychle, jak to situace v oblasti zdraví dovolí, a zároveň chránit zdraví pracovníků v dopravě a cestujících. Měly by se použít na dopravu uvnitř členských států i mezi nimi. S ohledem na přeshraniční povahu dopravy by však tyto pokyny měly být odpovídajícím způsobem uplatňovány v dopravních službách mezi členskými státy a zeměmi mimo EU, jakmile to epidemiologická situace umožní.
9. Rozšíření onemocnění COVID-19 postihlo celou EU, ale jeho dopady v jednotlivých členských státech, regionech a oblastech se liší. Pro obnovu konektivity v celé EU způsobem, který je pro všechny zúčastněné bezpečný, a v zájmu obnovy důvěry veřejnosti v dopravní služby by členské státy a orgány a agentury EU měly úzce spolupracovat. Zcela bezrizikové prostředí pro cestování (stejně jako pro jakoukoli jinou činnost) není realizovatelné, ale je třeba po dobu trvání pandemie rizika pokud možno minimalizovat. Dokud nebude vyvinuta široce dostupná účinná očkovací látka, existuje nadále možnost vzniku druhé vlny infekcí nebo klastrů ohnisek. Proto by měly být vytvořeny plány pro případné znovuzavedení opatření, bude-li to nezbytné.
10. Vzhledem ke globální povaze rozšíření onemocnění COVID-19 a k mezinárodní povaze dopravních služeb je pro postupnou, včasnou a bezpečnou obnovu evropských, ale i globálních dopravních systémů nezbytný rámec pro vzájemné uznávání situace v oblasti veřejného zdraví a zavedených opatření mezi zeměmi, regiony a oblastmi, a to i mezi členskými státy a mezi EU a třetími zeměmi. V této souvislosti by měly příslušné orgány v EU v nejširším možném rozsahu spolupracovat s třetími zeměmi a s mezinárodními organizacemi v dotčených odvětvích^(*). Bude proto nezbytné, aby cíle a účinky opatření byly co nejvíce sladěny a aby byla opatření uznávána jakožto rovnocenná.
11. Jak je uvedeno ve společném evropském plánu, tyto pokyny jsou rovněž relevantní vzhledem k sezoně letních dovolených a plánování souvisejících cestovních služeb. Cestovní ruch je významným odvětvím hospodářství EU, je ze své podstaty spojen s dopravou a cestováním a zároveň je závislý na dostupnosti služeb v přepravě cestujících, která je jeho základní podmínkou a předpokladem fungování. Včasná obnova přiměřené konektivity bude tudíž zásadní k tomu, aby mohlo dojít k postupné obnově cestovního ruchu.

(*) Jako je Mezinárodní námořní organizace, Mezinárodní organizace práce, Mezinárodní organizace pro civilní letectví, stálý sekretariát Dopravního společenství atd.

II. Zásady bezpečné a postupné obnovy přepravy cestujících

a) Obecné zásady pro obnovu konektivity

12. Přednostně by měly být postupně obnovovány všechny druhy dopravních služeb, přičemž se musí reálně zavést přiměřená a účinná opatření na ochranu zdraví pracovníků v dopravě a cestujících. Tato opatření by měla být v souladu s obecnými kritérii, zásadami a doporučeními stanovenými ve společném evropském plánu, zejména pokud jde o epidemiologickou situaci a politiky v oblasti hraničních kontrol a omezení pohybu a cestování.
13. Vzhledem k tomu by rozsah a trvání opatření, která by mohla omezovat přepravní činnosti, jakož i ochranných a preventivních opatření v oblasti zdraví měly být omezeny na míru nezbytně nutnou pro ochranu veřejného zdraví. Kromě toho, že všechna opatření mají být přiměřená, měla by být také řádně odůvodněná, transparentní, relevantní a specifická pro jednotlivé druhy dopravy, nediskriminační a zachovávat rovné podmínky na jednotném trhu. Členské státy budou muset zajistit soulad těchto opatření s pravidly státní podpory a se všemi ostatními prvky práva EU.
14. Opatření by měla být průběžně sledována, aby se v případě potřeby dala s ohledem na veškeré příslušné odborné poznatky a zřetеле přehodnotit a upravit tak, aby odpovídala aktuální úrovni potřeb v oblasti veřejného zdraví. Jakmile budou k dispozici nová, účinnější řešení, měla by být prioritně zaváděna, aby se opatření méně účinná nebo více zatěžující mohla zrušit. Je nutné dodržovat zásadu nákladové efektivity. To znamená, že pokud existuje několik možností, jak dosáhnout srovnatelných účinků, pokud jde o zajištění zdraví pracovníků v dopravě a cestujících, měla by dostat přednost nejméně nákladná varianta.
15. V zájmu ochrany a obnovy plného fungování jednotného trhu, přeshraničního poskytování dopravních služeb, plné účinnosti opatření v oblasti zdraví, jakož i důvěry veřejnosti by členské státy měly přijímat opatření koordinovaně a ve vzájemné spolupráci. Členské státy by měly při rozhodování o zrušení cestovních omezení souvisejících s COVID-19 vycházet z pokynů Komise ze dne 13. května 2020 týkajících se vnitřních hranic⁽¹⁰⁾. Měla by být oznámena Komisi a všem členským státům. Komise je připravena koordinovat rušení omezení a obnovu dopravních služeb prostřednictvím sítě vnitrostátních kontaktních míst.
16. To rovněž vyžaduje koordinovaný přístup se zeměmi sousedícími s EU, ale také s dalšími zeměmi. Koordinační kanály (například na západním Balkáně) již byly rozšířeny na příslušné vnitrostátní orgány, které úzce spolupracují se sítí vnitrostátních kontaktních míst EU pro oblast dopravy. Společným cílem je zajistit poskytování dopravních služeb a konektivitu.
17. V souladu s výše uvedenými zásadami přiměřenosti opatření a jejich specifčnosti pro jednotlivé druhy dopravy je třeba místo obecných prohibitivních opatření, která vedou k ochromení dopravních služeb v rámci EU, určit bezpečné možnosti mobility. Příkladem může být intenzivnější pravidelné čištění, dezinfikování a náležité větrání dopravních uzlů a dopravních prostředků⁽¹¹⁾ namísto úplného zákazu dotčených dopravních služeb. Díky tomuto přístupu by mělo být možné zaměřit se na zdroje rizik a zároveň umožnit postupný návrat k pravidelným hospodářským a každodenním činnostem. V tomto ohledu bude zásadní úzká spolupráce mezi orgány v oblasti zdravotnictví a dopravy, jakož i hlavními zúčastněnými subjekty.

⁽¹⁰⁾ Sdělení Komise – Směrem k rozfázovanému a koordinovanému přístupu pro obnovu volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích – COVID-19 ze dne 13. května 2020.

⁽¹¹⁾ V tomto sdělení se pojmem „vozidlo“ rozumějí všechny typy vozidel včetně osobních a nákladních vozidel, autobusů, autokarů, vlaků, letadel, lodí, člunů, trajektů atd., jak je to v daném kontextu relevantní.

18. I nadále by mělo být zaručeno fungování nákladní dopravy, aby se zajistila funkčnost dodavatelských řetězců. Společný evropský plán stanovil, že „v přechodné fázi by mělo být zvýšeno úsilí o zachování volného pohybu zboží a zabezpečení dodavatelských řetězců“. Kontroly prováděné na hranicích by se postupně měly koordinovaným způsobem uvolňovat, počínaje stávajícím maximem 15 minut pro překračování hranic zelenými pruhy. Přitom je třeba využívat zavedené koordinační kanály, jako jsou vnitrostátní kontaktní místa reakce na COVID-19 pro oblast dopravy a integrovaná opatření EU pro politickou reakci na krizi (IPCR), tak, aby nakonec bylo povoleno všem nákladním vozidlům a veškerému zboží překračovat vnitřní hranice stejným způsobem jako před zavedením omezení souvisejících s rozšířením onemocnění COVID-19. S opětovným zvyšováním objemu dopravy bude potřeba věnovat obzvláštní pozornost roli multimodálních uzlů, jako jsou přístavy nebo kontejnerové terminály, při podpoře zelených pruhů. Měly by se co nejlépe využívat všechny druhy dopravy, včetně vnitrozemských vodních cest a železniční nákladní dopravy, aby bylo zaručeno fungování dodavatelských řetězců. Je nezbytné zajistit volný a neomezený pohyb nepostradatelných pracovníků v dopravě, a pro tento účel by se měl zvážit přístup do rychlých pruhů v dopravních uzlech. Aby se postupně znovu obnovila jednotná a snadno vymahatelná pravidla EU, během tohoto pozvolného přechodu – a v návaznosti na doporučení orgánů v oblasti veřejného zdraví – by měl být postupně omezován počet zdravotních kontrol a měla by být zrušena systematická karanténa (tj. uplatňovaná bez ohledu na zjevné příznaky či výsledky testů), a pokud to plynulost dopravy umožní, měly by být zrušeny konvoje a mohly by se obnovit zákazy jízdy. Od konce května 2020 by měly být další odchylky od pravidel pro dobu řízení a dobu odpočinku více harmonizovány a omezeny na nezbytně nutnou míru.
19. Jakmile to situace v oblasti veřejného zdraví dovolí, měla by se zrušit omezení individuální dopravy (např. osobní vozidla, motocykly či jízdní kola). Díky jejich uvolnění bude možné brzy obnovit mobilitu, zejména na místní a regionální úrovni (např. umožnit lidem cestování na delší vzdálenosti a rychlejší cestování na místní úrovni nebo v rámci jednoho členského státu). Zrušení těchto omezení, jehož cílem je usnadnit individuální dopravu, by mělo zůstat v souladu s obecnými opatřeními k omezení fyzického kontaktu a preventivními opatřeními, která požadují nebo doporučují jednotlivé členské státy.
20. Zároveň by měla být rozšířena dostupnost bezpečných možností hromadné dopravy v souladu s postupným ukončováním omezení volného pohybu osob, aby bylo možné poskytnout všem občanům alternativy v oblasti mobility. Při provádění těchto změn a komunikaci o nich je třeba postupovat tak, aby se podařilo obnovit důvěru cestujících v bezpečné používání hromadné dopravy.
21. Je třeba zajistit, aby se na dopravce a dodavatele služeb, kteří poskytují srovnatelné služby na stejné trase, vztahovala srovnatelná opatření. Cílem by mělo být zajištění stejné úrovně bezpečnosti, jasnosti a předvídatelnosti pro cestující v zájmu zabránění diskriminaci a zachování rovných podmínek.
22. Aby opatření při odjezdu a příjezdu jakýmkoli dopravním prostředkem byla srovnatelná, a cestování se tím pádem nestalo příliš náročným či dokonce nemožným, je nutné zajistit, že v místě odjezdu a místě příjezdu jsou vzájemně akceptována rovnocenná opatření založená na sdílených zásadách, jež odpovídajícím způsobem zmírňují související zdravotní rizika. To by měla usnadnit koordinace mezi členskými státy i se zeměmi mimo EU.
23. Aby bylo možné plánovat cesty informovanějším způsobem, dopravci a poskytovatelé služeb by mohli zpřístupnit informace o průměrné obsazenosti sedadel v konkrétních spojích nebo hodinách. To bude zvláště důležité pro služby, kde se sedadla nerezervují, a pro místní veřejnou dopravu. Tyto informace by mohly být k dispozici na internetu nebo prostřednictvím specializovaných mobilních aplikací.
24. V několika členských státech, regionech a městech již přehodnocují městskou mobilitu, jako je rozšiřování chodníků a cyklostezek, úpravy jízdních řádů a vývoj inovativních technologií pro řízení toků cestujících a omezování hromadění osob. Komise podněcuje a podporuje vývoj a provádění nových řešení a opatření v oblasti městské mobility, která usnadní bezpečnou aktivní, kolektivní a sdílenou mobilitu a zajistí důvěru občanů.
25. Tam, kde je to nezbytné, by měla platit jasná pravidla týkající se práv a povinností dopravců a poskytovatelů služeb. Například v případě, že jsou dopravci odpovědní za zajištění dodržování vzdálenosti nebo za odepření vstupu do dopravního uzlu nebo vozidla bez roušky, nebo pokud je překročen maximální stanovený počet cestujících, měl by být jasně definován právní rámec, který dopravcům svěřuje pravomoc tato opatření provádět.

b) *Ochrana pracovníků v dopravě*

26. Během krize hráli pracovníci ve všech druzích dopravy klíčovou úlohu: doručovali náklad, podporovali fungování dodavatelských řetězců, repatriovali občany EU a dopravovali nepostradatelné pracovníky do jejich zaměstnání, a to i se zvýšeným ohrožením vlastního zdraví a dobrých životních podmínek. Dopravní uzly, poskytovatelé služeb a dopravci by měli v konzultaci se sociálními partnery uplatňovat zásady kontinuity činnosti, aby byl zajištěn nepřetržitý bezpečný provoz. To rovněž znamená, že pracovníci v dopravě by měli být přiměřeně konzultováni, vybaveni, proškoleni a poučeni o tom, jak při plnění svých povinností minimalizovat ohrožení vlastního zdraví, zdraví svých rodin a také zdraví spolupracovníků a cestujících. Například by měli obdržet informace o tom, jak správně používat ochranné prostředky, dodržovat hygienické zásady, minimalizovat zbytečné kontakty s lidmi a také jak (pokud je to možné) odhalit potenciální infekce.
27. Zaměstnanci v dopravě, kteří kvůli povaze své práce musí být v intenzivní interakci s jinými lidmi (např. posádky letadel, bezpečnostní pracovníci na letištích a v přístavech, kontroloři přepravních dokladů, řidiči autobusů a dodávek, posádky osobních lodí, námořní lodivodi, personál poskytující asistenci cestujícím včetně zdravotně postižených osob a osob s omezenou schopností pohybu a orientace), by měli od zaměstnavatele obdržet osobní ochranné prostředky na vhodné úrovni, jak je popsáno níže. Je nutné zajistit pravidelnou výměnu těchto prostředků dle potřeby, jakož i jejich bezpečnou likvidaci. Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci vypracovala obecné pokyny pro zaměstnavatele, pokud jde o návrat do zaměstnání po epidemii COVID-19, které obsahují užitečné informace týkající se specifických odvětví, včetně odvětví dopravy ⁽¹²⁾.

c) *chrana cestujících*

28. U všech forem hromadné přepravy cestujících by měla být přijata přiměřená opatření k omezení kontaktu mezi pracovníky v dopravě a cestujícími, jakož i mezi cestujícími navzájem. Pokud je to proveditelné a jestliže to vyžaduje celková situace v oblasti zdraví, měly by se používat metody umožňující omezení fyzického kontaktu mezi cestujícími. Také by se měla uplatnit další opatření, která snižují riziko infekcí, například:
- pracovníci v dopravě by měli nosit osobní ochranné prostředky (roušky, rukavice atd.);
 - snížení počtu cestujících v hromadných dopravních prostředcích a v čekárnách, kde je to možné (provoz těchto služeb s nižší kapacitou by mohl být vhodně podpořen v zájmu zachování jejich životaschopnosti, např. prostřednictvím dočasných závazků veřejné služby podle platných předpisů EU) ⁽¹³⁾;
 - zachování nebo doplnění ochranných přepážek v dopravních uzlech a ve vozidlech (např. kolem řidičů, u pokladen nebo na kontrolních stanovištích);
 - vytvoření vyhrazených pruhů nebo jiné oddělení různých toků cestujících v dopravních uzlech (tj. v přístavech, na letištích, nádražích, autobusových zastávkách, na přístavištích trajektů, v dopravních uzlech městské hromadné dopravy atd.);
 - v dopravních uzlech je třeba odstranit vybavení, které podněcuje hromadění cestujících (např. lavičky, stoly), nebo je alespoň přemístit tak, aby se zajistilo dodržení řádné vzdálenosti;
 - viditelné zveřejnění srozumitelných informací o doporučeném chování (např. časté mytí nebo dezinfekce rukou, dodržování rozestupů) a o zvláštních opatřeních zavedených v konkrétním dopravním uzlu nebo dopravním prostředku;

⁽¹²⁾ „COVID-19: pokyny pro pracoviště“ a „COVID-19: Návrat na pracoviště – přízpusobení pracovišť a ochrana pracovníků“, https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See.

⁽¹³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 (Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 1); nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství (Úř. věst. L 293, 31.10.2008, s. 3); nařízení Rady (EHS) č. 3577/92 ze dne 7. prosince 1992 o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kabotáž) (Úř. věst. L 364, 12.12.1992, s. 7).

- g. odpovídající opatření při nastupování a bezpečnostních kontrolách (např. zákaz nastupování do autobusu a vystupování z autobusu předními dveřmi, automatické otevírání dveří, dezinfekce sklápěcích stolků) a další opatření, která pomáhají minimalizovat kontakt (např. na krátkých trajektových linkách případně povolit setrvání ve vozidle nebo kamionu pod podmínkou zajištění celkové bezpečnosti).
- h. Prioritou by měla být přeprava starších lidí, osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Pracovníci v dopravě, kteří v souladu s pravidly EU o právech cestujících poskytují uvedeným osobám pomoc, by měli být vybaveni potřebnými osobními ochrannými prostředky.
29. dopravních uzlech a vozidlech hromadné dopravy by cestující měli nosit roušky, a to zejména tam, kde nelze vždy dodržovat rozestupy ⁽¹⁴⁾. Na viditelném místě by měly být umístěny srozumitelné informační materiály pro cestující o bezpečném chování (udržování vzdálenosti, čištění rukou atd.). Měly by být vytvořeny protokoly pro zvládnání potenciálních infekcí v těchto zařízeních. Pracovníci v dopravě by s protokoly měli být dobře obeznámeni a cestujícím by měly být snadno dostupné.
30. Tam, kde je obtížné dosáhnout omezení fyzického kontaktu, je třeba zavést doplňující ochranná opatření, která zaručí rovnocennou úroveň ochrany. Pokud se lze do určitého místa dopravit různými prostředky, je také třeba upřednostnit možnosti, u nichž lze adekvátně zajistit omezení fyzického kontaktu v souladu s doporučeními orgánů veřejného zdraví.
31. Prioritou by mělo být snížení rizika infekcí v dopravních uzlech a vozidlech u všech druhů dopravy. Všude tam je třeba provádět intenzivní pravidelné čištění a dezinfekci. V dopravních uzlech a ve vozidlech je třeba zajistit dostupnost sanitačního/dezinfekčního gelu.
32. V dopravních uzlech by měla být k dispozici zařízení a zavedeny protokoly pro okamžitou izolaci osob, u kterých existuje podezření, že trpí onemocněním COVID-19, než budou přijata další odpovídající opatření. Za tímto účelem je třeba zřídit bezpečné zóny a zajistit přítomnost proškolených pracovníků s odpovídajícími ochrannými prostředky. Je třeba posílit stávající zdravotnická zařízení a zdravotnický personál (např. na letištích, v přístavech nebo na palubě lodí), aby se v průběhu rušení omezení dařilo zvládnout rostoucí objem přepravy.
33. Je třeba upřednostnit elektronický prodej jízdenek a předběžnou rezervaci místenek, aby se omezilo shromažďování skupin cestujících na určitých místech (tj. u automatů na jízdenky a u pokladen) a lépe kontroloval povolený počet cestujících. Přitom je třeba zajistit, aby si jízdenku mohli koupit i lidé, kteří nemají elektronické platební prostředky nebo nejsou schopni je používat. V nejvyšší možné míře by se mělo upřednostňovat bezkontaktní prostředí.
34. Prodej jiného zboží, například potravin a nápojů, může být ve vozidlech omezen. Provozovatelé integrovaných maloobchodů v oblasti cestovního ruchu, jako jsou bezcelní prodejny, by měli přijmout odpovídající opatření ke snížení rizika infekcí. Jako příklad lze uvést řízení pohybu cestujících s cílem zajistit omezení kontaktu (např. používání značek na podlaze, optimalizaci uspořádání prostor, případně omezení počtu zákazníků), pravidelné čištění a dezinfekci prostor, vybavení a zboží, umístění překážek mezi zákazníky a prodejní personál na pokladnách, rozmístění dostatečného počtu hygienických stanic pro dezinfekci rukou v celém prostoru obchodu a povinnost je používat, zejména u vstupu a východu, zveřejnění jasně viditelných informací pro zákazníky o odpovídajícím bezpečném chování a dostatečné proškolení a vybavení prodejního personálu pro obsluhu zákazníků a manipulaci se zbožím v souladu s pokyny zdravotnických orgánů o bezpečném chování během šíření onemocnění COVID-19.

⁽¹⁴⁾ „Roušky“ jsou obecný pojem, který zahrnuje zdravotnické masky i roušky jiného druhu. Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) uvádí, že „lze připustit používání roušek z různých textilních materiálů, zejména pokud zdravotnické lékařské masky musí kvůli problémům s dodávkami přednostně směřovat zdravotnickým pracovníkům jako osobní ochranné prostředky“. (<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>). Vnitrostátní orgány pro ochranu zdraví a bezpečnost by měly používání roušek blíže specifikovat při jednání se zainteresovanými stranami v závislosti na druhu dopravy, epidemiologickém riziku v dané zemi, dostupnosti roušek a dalších faktorů. Určení pracovníci v dopravě a cestující mohou být vystaveni různým úrovním rizika.

35. Vedle jiných opatření, která mají omezit riziko infekce, by cestující mohli dobrovolně používat technologie trasování kontaktů a varování, například mobilní aplikace, které pomáhají zjistit a přerušit infekční řetězce a snížit riziko dalšího přenosu viru po dobu trvání rizika. Přístup k dopravním službám by však neměl být používáním aplikací pro trasování kontaktů podmíněn. Vzhledem k přeshraničnímu charakteru dopravy je důležité zajistit interoperabilitu a vzájemné uznávání těchto opatření. Pokud se k trasování kontaktů přistoupí, mělo by probíhat výlučně s cílem omezit šíření onemocnění COVID-19 a mělo by být zavedeno v souladu se společnou sadou nástrojů EU pro mobilní aplikace na podporu trasování kontaktů v boji EU proti COVID-19⁽¹⁵⁾, kterou vypracovala síť elektronického zdravotnictví (e-Health), s pokyny Komise k aplikacím⁽¹⁶⁾ a pokyny Evropského sboru pro ochranu osobních údajů⁽¹⁷⁾, které zajišťují nejvyšší úroveň ochrany údajů.
36. Dopravci a poskytovatelé služeb by měli zavést zvláštní protokoly pro případ, že cestující onemocní nákazou COVID-19 nebo vykazují její příznaky při přepravě, bezprostředně po ní nebo při pobytu v dopravním uzlu. V těchto protokolech by se měly jasně vymezit bezpečné zóny pro symptomatické cestující a definovat kroky, jak minimalizovat jejich vystavení ostatním cestujícím a pracovníkům v dopravě a jak shromažďovat a analyzovat veškeré relevantní informace o jejich kontaktech s ostatními cestujícími a pracovníky v dopravě atd. V případě cest s rezervacemi by sem měla patřit možnost identifikovat a upozornit spolucestující, kteří se nacházeli v blízkosti nemocné osoby.

d) *Další postup*

37. Než bude vyvinuta očkovací látka, k obnovení obvyklého stavu dopravních služeb a konektivity bude nutné pružně kombinovat zvýšené používání vhodných osobních ochranných prostředků, vhodné a bezpečné větrání (pokud možno s přívodem venkovního vzduchu a tak, aby nedocházelo k pouhé cirkulaci vnitřního vzduchu) a navýšení kapacit pro dobrovolné trasování kontaktů a dekontaminaci.
38. Ve střednědobém/dlouhodobém horizontu se doporučuje všechna mimořádná opatření zavedená během šíření onemocnění COVID-19 nepřetržitě sledovat, vyhodnocovat a v příhodný okamžik znovu posoudit, ledaže by si epidemiologická situace vyžádala jejich prodloužení nebo pokud by tato opatření měla přínos z hlediska zlepšení dopravních systémů a jejich účinnosti.
39. Pokračující uplatňování opatření proti šíření onemocnění COVID-19 a jejich uvolňování a postupné obnovování dopravních služeb a konektivity by neměly vést ke snížení, byť jen dočasněmu, vysoké úrovně unijních norem v oblasti bezpečnosti a ochrany v dopravě včetně norem, které se týkají zdraví a bezpečnosti pracovníků v dopravě. Je nezbytné předejít tomu, aby se k problémům, kterým čelíme v důsledku šíření onemocnění COVID-19, přidaly i problémy spojené s bezpečností a ochranou v dopravě.

III. Praktické pokyny ke konkrétním opatřením pro zajištění bezpečné přepravy cestujících ve všech druzích dopravy v souvislosti s rozšířením onemocnění COVID-19

a) *Průřezová doporučení*

40. Výše uvedené zásady by měly sloužit jako vodítko pro celkové postupné obnovení a nárůst přepravy cestujících po celé EU ve všech druzích dopravy při uvolňování omezení v souvislosti s COVID-19 a následném oživení. V zájmu účinného pokračování dopravních služeb by tyto společné zásady měly usnadnit vzájemné uznávání prováděných opatření v rámci EU, ale i vůči zemím, které nejsou členy EU. Jak je uvedeno v předchozím oddíle, některé zásady a opatření by se měly uplatňovat na dopravní uzly a vozidla u všech druhů dopravy, měly by však být konkrétně uzpůsobeny okolnostem, potřebám a proveditelnosti specifickým pro jednotlivé druhy dopravy.
41. Mezi tato průřezová opatření patří zejména:
- a. alespoň při počátečním uvolnění omezení může být zapotřebí snížit počet cestujících ve vozidlech určitých dopravních prostředků, aby se zajistilo řádné dodržování platných požadavků na omezení fyzického kontaktu;

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/covid-19_apps_en.pdf

⁽¹⁶⁾ Sdělení Komise – Pokyny k aplikacím podporujícím boj proti pandemii COVID-19 ve vztahu k ochraně údajů (Úř. věst. C 124I, 17.4.2020, s. 1).

⁽¹⁷⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_en

- b. jako doplňková možnost zmírnění rizik by mělo být zváženo dobrovolné používání aplikací pro trasování kontaktů;
 - c. pracovníci v dopravě by měli být vybaveni osobními ochrannými prostředky, a pokud možno odděleni přepážkami od cestujících;
 - d. časté čištění a dezinfekce dopravních uzlů a vozidel a vyšší četnost sběru odpadu;
 - e. systematická instalace hygienických stanic pro dezinfekci rukou a povinnost je používat, kdykoli je to možné;
 - f. intenzivnější větrání, filtrace vzduchu, a je-li to vhodné, upřednostnění přívodu čerstvého vzduchu;
 - g. nošení roušek, zejména tam, kde nelze vždy plně omezit fyzický kontakt;
 - h. jízdenky by měly být vydávány a informace poskytovány elektronicky a automatizovaným způsobem. Elektronický předprodej jízdenek, jakož i odbavení, rezervace a registrace předem by měly být výrazně prosazovány a upřednostňovány;
 - i. odbavení, nakládka a vykládka zavazadel by měly být zorganizovány tak, aby nedocházelo k hromadění cestujících;
 - j. objednání služeb a stravy na palubě by mělo pokud možno proběhnout již při rezervaci, aby se omezil kontakt mezi pracovníky a cestujícími;
 - k. srozumitelné informace o zavedených postupech bezpečného chování a ochranných prostředcích požadovaných u cestujících by měly být viditelně umístěny v dopravních uzlech a ve vozidlech a dány k dispozici před každou cestou.
42. Organizace zainteresovaných stran, dopravci a poskytovatelé služeb, kteří působí v jednotlivých druzích dopravy, by měli vypracovat a zavést odpovídající opatření zohledňující konkrétní situaci v druhu dopravy. Tato opatření by měla být v souladu s obecnými zásadami, zásadami pro určitý druh dopravy a doporučeními stanovenými v těchto pokynech. Opatření je třeba průběžně vyhodnocovat a v případě potřeby upravit tak, aby byla zajištěna jejich účinnost při ochraně zdraví cestujících a pracovníků v dopravě.
43. Také by měla přijata a provedena následující opatření, která zohlední zvláštní charakter a potřeby každého druhu dopravy:

b) *Letecká doprava*

44. Letectví má dlouholeté zkušenosti s řízením rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany a je provozováno ve vysoce kontrolovaném prostředí. Pro ukončení této krize bude mít zásadní význam obnovení důvěry cestujících v letectví jako bezpečný způsob cestování. K tomu bude nezbytné, aby zainteresované strany z oblasti letectví a zdravotnictví široce informovaly o platných opatřeních i o tom, jak tato opatření zmírňují rizika. Odvětví letectví by mělo zajistit, aby opatření byla vysoce viditelná, koordinovaná a cestující s nimi byli vždy seznámeni.
45. Zmírnění rizika šíření COVID-19 by se mělo řídit stejnými zásadami, které se uplatňují při řízení rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany, včetně kontroly dodržování předpisů, pravidelného přezkumu účinnosti opatření a přizpůsobení opatření měnícím se potřebám a lepším metodám a technologiím. Přitom je však nutno zohlednit, že letiště a letecké společnosti nejsou způsobilé poskytovat zdravotnické služby, například nemohou rozhodovat o zdravotních prohlídkách cestujících – to by mělo být v kompetenci příslušných orgánů.
46. Aby se zajistila srovnatelnost opatření při odletu a přeletu a předešlo se nadměrnému ztížení či dokonce znemožnění cestování, je zásadní zajistit, aby v místě odletu a přeletu byla vzájemně akceptována rovnocenná opatření, jež jsou založena na sdílených zásadách a jež každé odpovídajícím způsobem zmírňuje příslušná zdravotní rizika. Za tím účelem je užitečné vyvinout konkrétní kritéria, která by měla být zpracována do mezinárodně uznávané koncepce. Používání rovnocenných norem a uplatňování vzájemnosti, pokud jde o opatření a jejich uznávání, může být pro aktivaci letectví v EU a v celosvětovém měřítku rozhodující. Zásadní význam bude mít proto úzká spolupráce se zeměmi mimo EU a s mezinárodními partnery, včetně Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO).

47. Ve spolupráci s Komisí, Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) a příslušnými orgány předloží Agentura Evropské unie pro bezpečnost letectví (EASA) v nadcházejících týdnech technické operační pokyny, aby usnadnila koordinovaný přístup a pomohla vnitrostátním leteckým úřadům, leteckým společnostem, letišťům a dalším zainteresovaným stranám v oblasti letectví. Tyto technické operační pokyny zohlední zásady řízení bezpečnosti, které byly vyvinuty k zajištění bezpečnosti evropského leteckého systému, a stanoví základní bezpečnostní protokol pro ochranu zdraví v letecké dopravě, který má být používán v celé EU.
48. Zmíněný protokol by měl obsahovat následující opatření:
- intenzivnější větrání, filtrace vzduchu podle zdravotnických norem a vertikální proudění vzduchu;
 - omezení kontaminace v průběhu cestování (např. zabránit hromadění cestujících, omezit interakci na palubě, posoudit nejvhodnější přidělení sedadel s ohledem na technická omezení a upřednostnit elektronické dokumenty a platební prostředky);
 - omezení pohybu v kabině (např. méně zavazadel, méně interakce s posádkou);
 - vhodné řízení pohybu cestujících (např. doporučit včasný příchod na letiště, upřednostnit elektronické/samoobslužné odbavení, omezit fyzický kontakt a minimalizovat kontakty u odbavení zavazadel, při bezpečnostních a hraničních kontrolách, při nastupování a při vyzvedávání zavazadel), srozumitelné informování cestujících o postupech na letišti ještě před cestou.
49. V očekávaných technických operačních pokynech agentury EASA a střediska ECDC budou v úzké koordinaci s příslušnými vnitrostátními orgány vymezena další zmírňující opatření s cílem zavést opatření pro letový provoz soudržně v celé EU.

c) *Silniční doprava*

50. Je třeba zajistit vysokou úroveň hygieny ve všech částech terminálů, odpočívadel (např. u dálnic), krytých parkovišť, čerpajících a dobýjecích stanic, včetně pravidelného čištění a dezinfekce, aby se omezilo riziko nákazy pro účastníky silničního provozu. Je třeba řídit toky cestujících na nádražích. Pokud nelze zajistit odpovídající úroveň veřejného zdraví, je třeba zvážit uzavření některých zastávek nebo nádraží.
51. Autobusová a autokarová doprava: Pro postupné obnovení autobusové a autokarové dopravy bude zapotřebí přijmout vhodná opatření, jež budou rozlišovat mezi regionálními a dálkovými spoji. Zejména v případě mezinárodní autobusové/autokarové dopravy by členské státy a dopravci měli v zájmu účinnosti koordinovat jednotlivé přístupy. Měly by být zavedeny bezpečné provozní postupy, například nástup zadními dveřmi či maximální využívání větracích okének namísto klimatizace. Kromě toho je třeba co nejvíce optimalizovat sezení cestujících (např. členové rodiny mohou sedět při sobě, zatímco osoby, jež necestují společně, by měly sedět odděleně). V minibusích by cestujícím nemělo být povoleno sedět vedle řidiče, pokud není možné tato místa fyzicky oddělit. Provozovatelé linkové dopravy budou muset mít možnost v závislosti na vnitrostátních omezeních postupně obnovovat svou síť. Aby jim v tom členské státy pomohly, měly by zavést zjednodušené a rychlé postupy, jež by dopravcům umožnily pohotově přizpůsobit své služby, aniž by byly ohroženy jak zdraví, tak bezpečnost pracovníků v dopravě. Kontakt zaměstnanců se zavazadly cestujících by měl být pokud možno omezen a cestující by si měli svá zavazadla nakládat a vykládat sami.
52. Doprava osobním automobilem/dodávkou na vyžádání (taxi, nájem vozidla s řidičem): služby taxi a služby nájmu vozidla s řidičem (PHV) vesměs nadále uplatňují zvláštní ochranná opatření pro řidiče a omezují přepravu pouze na jednoho cestujícího nebo několik osob žijících v jedné domácnosti. Provoz těchto služeb by měla nadále doprovázet zvláštní hygienická opatření a opatření ke zmírnění rizik. Společnosti by měly řidičům poskytovat roušky a dezinfekční prostředky. Interiéry vozidel by měly být dezinfikovány co nejčastěji. Řidiči taxi a vozidel služeb PHV by se měli vyhnout fyzickému kontaktu s cestujícími a vždy by se měla upřednostnit elektronická platba. Společnosti by měly zajistit, aby místo řidiče bylo fyzicky odděleno (např. plastovým závěsem nebo zástěnou), a omezit tak ve vozidlech kontakt s cestujícími. Cestujícím by nemělo být povoleno sedět vedle řidiče, pokud není možné tato místa fyzicky oddělit. Společnosti by měly cestujícím poskytnout před cestou příslušné informace.

d) *Železniční doprava*

53. Při obnovení osobní přepravy je důležité cestující ujistit, že cestovat hromadnou dopravou je bezpečné. Opatření musí být účinná, viditelná a musí o nich být podány jasné informace. Zejména v případě mezinárodní železniční dopravy bude třeba, aby členské státy a dopravci v zájmu účinnosti jednotlivá opatření koordinovali. Sdružení a organizace zaměstnanců v odvětví železniční dopravy pracují na společných pravidlech.
54. Vzhledem k vysokému počtu denně přepravovaných cestujících a k počtu obsluhovaných nádraží bude dodržování obecných pravidel pro bezpečné chování za účelem ochrany veřejného zdraví, zejména udržování odpovídající vzdálenosti, záviset také na ohleduplnosti a odpovědnosti každého cestujícího. Uspokojivé dodržování pravidel by měly zajistit namátkové kontroly.
55. Vzhledem k tomu, že železnice během šíření onemocnění COVID-19 nadále fungovaly, existuje již řada opatření, která lze v případě potřeby zachovat či upravit:
- Ve vlacích by měla tam, kde je to nutné, platit povinnost udržovat určitou vzdálenost mezi cestujícími, zejména pokud jsou jejich počty relativně nízké. Aby bylo možné tuto povinnost dodržet, a snížit tím hustotu cestujících, měly by být případně posíleny četnost a kapacita vlaků.
 - Provozovatelé železniční dopravy by měli zavést povinné rezervace sedadel na dálkových a regionálních vlacích s uvedením jména a výchozí a cílové stanice cestujících. Alternativně, zejména v případě vlaků na krátké vzdálenosti, by cestující měli mít povinnost ponechat mezi sebou prázdné sedadlo, s výjimkou cestujících, kteří žijí v jedné domácnosti.
 - Provozovatelé železniční dopravy by měli pro řízení kapacity využívat palubní systémy počítání cestujících, které jsou k dispozici zejména pro příměstské vlaky a vlaky pro dojíždějící (a které vycházejí z početních algoritmů hmotnosti, kroků v prostorách dveří a uzavřeného televizního okruhu CCTV, jež neumožňují identifikaci jednotlivých osob). Jízdní řády a přidělování tras mohou vyžadovat pružné úpravy, včetně koordinované optimalizace kapacity s cílem zohlednit poptávku a potřebu snížit hustotu cestujících.
 - Je třeba řídit toky cestujících na nádražích. Pokud nelze zajistit odpovídající úroveň veřejného zdraví, je třeba zvážit uzavření některých zastávek nebo nádraží.
 - Pobídkami, například v podobě úpravy cen nebo pružné pracovní doby v případě vlaků pro dojíždějící, je třeba podporovat cestování mimo dopravní špičku, a zabránit tak hromadění cestujících.
 - Aby se nemuseli cestující dotýkat klik nebo tlačítek na dveřích, je třeba, aby se dveře na každé zastávce otvíraly buď automaticky, nebo aby je na dálku otevíral řidič.
56. Agentura Evropské unie pro železnice, která disponuje jednak relevantními odbornými znalostmi v oblasti železniční dopravy a společných bezpečnostních metod, jednak rozsáhlou sítí komunikačních kanálů (s příslušnými orgány, provozovateli a výrobci), je připravena hrát klíčovou úlohu při sdílení osvědčených postupů. Společný podnik Shift2Rail již zkoumá možnosti podpory rozvoje aplikací založených na anonymizovaných a agregovaných údajích⁽¹⁸⁾, jež by umožnily lépe pochopit situace, při nichž dochází k hromadění cestujících na nádražích. Z těchto poznatků by mohla těžit i veřejná doprava.

e) *Vodní doprava*

57. Objem vodní přepravy cestujících se výrazně snížil. K obnovení důvěry cestujících i posádek budou potřeba opatření k zajištění veřejného zdraví. Opatření by měla být přizpůsobena typu plavidla a charakteru a délce plavby, které se mohou v odvětví vodní dopravy značně lišit. Může být zapotřebí zvýšit počet plavidel a plaveb, zejména v případech, kdy je trajektová přeprava nezbytná z důvodu propojení s odlehlými oblastmi a ostrovy.

⁽¹⁸⁾ Doporučení Komise (EU) 2020/518 ze dne 8. dubna 2020 o společné sadě nástrojů Unie pro využití technologií a dat k boji proti krizi COVID-19 a ukončování souvisejících mimořádných opatření, zejména pokud jde o mobilní aplikace a využívání anonymizovaných dat o mobilitě (Úř. věst. L 114, 14.4.2020, s. 7).

58. Opatření pro pracovníky v námořní dopravě jsou podrobně uvedena v pokynech pro ochranu zdraví osob na palubách lodí ⁽¹⁹⁾. Pracovníci, včetně těch na palubách lodí i v přístavech, by měli mít během své práce kdykoli přístup k osobním ochranným prostředkům ⁽²⁰⁾ a odpovídající zdravotní péči. Přímé interakce mezi osobami na palubě by měly být co nejvíce omezeny, aby se zabránilo riziku přenosu onemocnění.
59. Evropská agentura pro námořní bezpečnost je připravena usnadnit sdílení osvědčených postupů a informací, které mohou být pro příslušné orgány a zúčastněné strany užitečné (např. sledování polohy plavidel, podávání zpráv o zdraví atd.). Vzhledem k mezinárodní povaze námořní dopravy bude rovněž důležité spolupracovat se zeměmi mimo EU a mezinárodními organizacemi, jako je Mezinárodní námořní organizace, s cílem usnadnit jednak globální spolupráci, jednak rovnocennost a reciprocitu opatření a postupů souvisejících s COVID-19.
60. Na základě dosavadních zkušeností a opatření již zavedených členskými státy by dopravci a všechny ostatní subjekty zapojené do lodní dopravy (přístavy, trajektové terminály, příslušné vnitrostátní orgány) měli uplatňovat následující opatření:
- Zajistit, aby na plavidlech byly dodrženy požadavky na zajištění odpovídající vzdálenosti mezi cestujícími, a to i prostřednictvím snížení jejich povoleného počtu.
 - Umožnit přístup na nástupní a výstupní mola pouze cestujícím, kteří mají přepravní doklady, a přidělovat cestujícím místa k sezení.
 - Přístavy by měly zvážit zavedení vyhrazených pruhů pro oddělený nástup a výstup cestujících.
 - Pokud to podmínky umožňují, přesunout co nejvíce cestujících do otevřených prostorů plavidla.
 - Jsou-li cestující na palubě trajektů během krátké plavby (např. kratší než jednu hodinu) požádáni nebo je jim doporučeno zůstat v svých vozidlech, takové opatření by se mělo uplatňovat pouze na otevřených palubách, pokud nejsou přijata dodatečná bezpečnostní opatření v souladu s platnými pravidly EU. V případě potřeby by měla být v zájmu zajištění bezpečnosti upravena kapacita palub a měli by být přítomni pracovníci s protipožárním výcvikem.
 - Čištění a dezinfekce plavidel a zařízení na pevnině by se měla řídit „navrhovanými postupy“ ⁽²¹⁾ společné akce EU Healthy Gateways.
 - Výletní lodě a případně trajekty by měly vypracovat speciální protokoly pro čištění a hygienu, které minimalizují riziko křížové kontaminace mezi kajutami cestujících.
 - Provozovatelé lodí a provozovatelé zařízení na pevnině by měli společně vypracovat protokoly pro osoby, u nichž existuje podezření na infekci COVID-19 či u nichž se tato infekce potvrdila, včetně opatření přijatých před plavbou, během ní a po ní. Za tímto účelem by měly být zajištěny postupy pro zdravotní prohlídku, místnosti pro karanténu a odpovídající interakce s osobou v karanténě.
 - Na palubě výletních lodí by měla být zajištěna odpovídající kapacita pro testování na COVID-19, která se použije v případě, že se u cestujícího nebo člena posádky objeví podezření na infekci tímto onemocněním.
61. Předchozí šíření onemocnění COVID-19 na výletních lodích poukázalo na značnou zranitelnost uzavřeného prostředí během dlouhých plaveb. Před opětovným zahájením provozu výletních lodí by jejich provozovatelé měli zavést přísné postupy ke snížení rizika přenosu onemocnění na palubě a poskytnutí odpovídající lékařské péče v případě infekce. Postupné obnovování plaveb výletních lodí by mělo být koordinováno na unijní a mezinárodní úrovni s přihlédnutím k situaci v oblasti veřejného zdraví v dotčených zemích. Před zahájením plavby by provozovatelé výletních lodí měli spolu s přístavy na dané trase zajistit, aby mohla být v případě

⁽¹⁹⁾ Sdělení Komise – Pokyny pro ochranu zdraví, repatriaci a cestování pro námořníky, cestující a jiné osoby na palubách lodí (Úř. věst. C 119, 14.4.2020, s. 1).

⁽²⁰⁾ Společná akce EU Healthy Gateways, *Overview of Personal Protective Equipment (PPE) recommended for staff at Points of Entry and crew on board conveyances in the context of COVID-19* (Přehled osobních ochranných prostředků doporučených pro zaměstnance na místech vstupu a posádku na palubě dopravního prostředku v souvislosti s COVID-19).

⁽²¹⁾ *Suggested procedures for cleaning and disinfection of ships during the pandemic or when a case of COVID-19 has been identified on board* (Navrhované postupy pro čištění a dezinfekci lodí během pandemie nebo při zjištění případu onemocnění COVID-19 na palubě); https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Cleaning_Disinfection_ships_09_4_2020_F.pdf?ver=2020-04-09-124859-237

potřeby poskytnuta cestujícím a členům posádky lékařská péče a bylo možné zorganizovat výměnu posádky a repatriaci. V zájmu zajištění kontinuity a bezpečnosti námořní dopravy se Komise bude nadále snažit usnadňovat a koordinovat úsilí členských států o umožnění výměn posádky v jejich přístavech.

f) *Městská mobilita*

62. Během šíření onemocnění COVID-19 i nadále v mnoha městech a regionech funguje veřejná doprava (autobusy, metro, tramvaje, městské a příměstské vlaky atd.). V rámci přípravy na dobu, kdy počet cestujících opět vzroste, by měla být zavedena vhodná opatření s cílem zajistit co nejvyšší bezpečnost cestujících, například:
- a. Vyžadovat bezpečnou minimální vzdálenost a využívat za tímto účelem např. nálepky nebo značky na podlaze, díky čemuž si cestující budou moci tuto bezpečnou vzdálenost ve vozidlech udržet.
 - b. Měly by být minimalizovány kontakty mezi řidiči a cestujícími (např. ohrazením prostoru, znemožněním nástupu předními dveřmi či podporou elektronických jízdenek a platebních metod).
 - c. Zvýšení provozní frekvence a její přizpůsobení, jakož i úprava linek s cílem umožnit bezpečnou minimální vzdálenost mezi cestujícími při jejich stoupajícím počtu a lépe obsloužit některá cílová místa (např. s obzvláště vysokou poptávkou).
 - d. Aby se nemuseli cestující dotýkat klik nebo tlačítek na dveřích, je třeba, aby se dveře na každé zastávce otevíraly buď automaticky, nebo aby je na dálku otevíral řidič.
 - e. Optimalizovat toky cestujících ve stanicích a dopravních uzlech, aby nedocházelo k hromadění cestujících a dopravním špičkám a minimalizovaly se fyzické kontakty, a to za použití inovativních technologií a mobilních aplikací (např. předvídání hustoty a velkých skupin lidí, instalace počítadel na dveřích s uvedením maximálního povoleného počtu cestujících, přidělování časových oken pro jednotlivé cesty na základě rezervace atd.), a umožnit flexibilní pracovní dobu.
63. Je nezbytné poskytovat o všech přijatých opatřeních jasné informace s cílem usnadnit jejich bezproblémovou realizaci, uklidnit občany a zachovat jejich důvěru ve veřejnou dopravu. Jako účinné se rovněž ukázaly komunikační kampaně (např. „postavte se na nálepky“). Mnohá opatření, jež mohou být zapotřebí (např. řízení velkých skupin lidí, přístup k dopravním uzlům a dopravním prostředkům, udržování minimální vzdálenosti atd.), mají dopady, které přesahují rámec veřejné dopravy, a měla by být tudíž zaváděna ve spolupráci se zdravotnickými orgány a dalšími zúčastněnými stranami s tím, že budou jasně vymezena práva a povinnosti jednotlivých aktérů. Výsledné dodatečné náklady by mohly být začleněny do smluv o veřejných službách.
64. Řešení v oblasti sdílené mobility: Společnosti v oblasti sdílené mobility by měly přijmout různá opatření na ochranu řidičů a cestujících před infekcí. Pronajatá vozidla by měla být po každém použití důkladně vydezinfikována a vozidla používaná v rámci sdílení automobilů by měla být vydezinfikována alespoň jednou každý den, kdy jsou použita. Více dezinfikovat by se mělo i v rámci služeb disponujících pevnými stanovišti (např. v případě sdílených kol). Půjčovny elektrických skútrů a elektrokol by měly skútry a kola dezinfikovat alespoň při každé výměně baterie.
65. Aktivní mobilita: Mnoho evropských měst podniká kroky k tomu, aby aktivní mobilita (chůze a jízda na kole) byla během šíření onemocnění COVID-19 bezpečnou a atraktivnější alternativou. Městské oblasti by mohly zvážit dočasné rozšíření chodníků a prostoru na silnici pro možnosti aktivní mobility s cílem usnadnit potřeby obyvatelstva bezpečně a efektivně se přemísťovat s tím, že v oblastech se zvýšenou aktivní mobilitou by se snížila nejvyšší povolená rychlost vozidel.
66. Prostřednictvím speciálních platforem a sítí bylo zahájeno sdílení osvědčených postupů, nápadů a inovací pro bezpečnou mobilitu v městských a příměstských oblastech během šíření onemocnění COVID-19, což je klíčové pro další rozvoj této spolupráce a sdílení poznatků. Komise rovněž propojí členské státy, místní orgány a zúčastněné strany působící v oblasti městské mobility s cílem analyzovat dopady šíření tohoto onemocnění, vyvodit ponaučení, shromáždit dosavadní zkušenosti a identifikovat příležitosti pro budoucí udržitelnější mobilitu v EU v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu.

IV. Závěr

67. Komise bude nadále spolupracovat s dalšími orgány, agenturami a jinými subjekty EU, členskými státy, zúčastněnými stranami v oblasti dopravy a mezinárodními partnery s cílem koordinovat opatření a usnadnit transparentní a objektivní provádění těchto pokynů. Komise bude zejména sledovat, zda opatření k zamezení šíření nákazy a jejich postupné rušení neohrožují jednotný trh nebo nevytvářejí mezi dopravci a poskytovateli dopravních služeb v EU diskriminační účinky, které jsou v rozporu se Smlouvami, a zda nediskriminují unijní občany či pracovníky na základě státní příslušnosti.
 68. Situace se nadále dynamicky vyvíjí a Komise bude pokračovat ve spolupráci s příslušnými orgány, zainteresovanými organizacemi, dopravci a poskytovateli dopravních služeb s cílem upravit a aktualizovat naše přístupy a opatření s přihlédnutím k nejnovějšímu epidemiologickému vývoji, zpětné vazbě o účinnosti stávajících opatření, jakož i k potřebám občanů EU a našeho hospodářství. Dokud se bude onemocnění COVID-19 šířit, musí orgány veřejné správy, zúčastněné strany a občané zůstat ostražití a zachovat si vysokou míru připravenosti na potenciální nárůst počtu nakažených osob. Komise bude v tomto kontextu soustavně sledovat uplatňování těchto pokynů a v případě potřeby je aktualizuje, aby byla zajištěna jejich účinnost v měnících se podmínkách.
 69. Je třeba se zaměřit na obnovu dopravních služeb a konektivity a zároveň usilovat o udržitelné a inteligentní oživení dopravního odvětví EU, aby bylo stejně silné jako před krizí, udrželo si celosvětovou konkurenceschopnost a bylo i nadále základní součástí hospodářství EU a života občanů. Poznatky nabyté během krize COVID-19 budou zohledněny v nadcházející strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu v roce 2020.
-

SDĚLENÍ KOMISE**Směrem k rozfázovanému a koordinovanému přístupu pro obnovu volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích – COVID-19**

(2020/C 169/03)

I. ÚVOD

Pandemie COVID-19 způsobila bezprecedentní ohrožení zdraví ve všech evropských zemích. Neexistence účinné léčby nebo očkovací látky spolu s exponenciálním nárůstem případů onemocnění v Evropě od února 2020 vedla k tomu, že mnoho členských států EU a zemí přidružených k schengenskému prostoru ⁽¹⁾ (dále jen „členské státy“) provedlo dalekosáhlá komunitní opatření, včetně omezení volného pohybu osob a omezení fyzického kontaktu. Součástí těchto opatření bylo téměř ve všech členských státech omezení volného pohybu s cílem ochránit veřejné zdraví, včetně zavedení dočasných kontrol na vnitřních hranicích ⁽²⁾. Kromě toho se na základě tří doporučení Komise ze dne 16. března ⁽³⁾, 8. dubna ⁽⁴⁾ a 8. května ⁽⁵⁾ a s pomocí pokynů ze dne 30. března ⁽⁶⁾ na vnějších hranicích Unie uplatňovala omezení cest, které nebyly nezbytně nutné.

V posledních týdnech Komise a členské státy prohloubily koordinaci, společný postup a výměnu informací. To pomohlo zmírnit dopad těchto omezení a umožnilo obnovu některých aspektů fungování jednotného trhu, včetně dodávek základního zboží a služeb v celé Evropě a volného pohybu pro nezbytné přeshraniční cestování. Tato první opatření se snažila nalézt rovnováhu mezi cílem oddálit šíření epidemie a zmírnit přílišný tlak na systémy zdravotní péče na jedné straně a potřebou omezit negativní účinky na volný pohyb osob, zboží a služeb na straně druhé.

Vzhledem k tomu, že se zdravotní situace postupně zlepšuje, měl by se tento stav vychýlit směrem k návratu k neomezenému volnému pohybu osob a k obnově integrity schengenského prostoru, který je jedním z největších úspěchů evropské integrace. Zrušení omezení je zásadním předpokladem pro hospodářské oživení. Omezení volného pohybu a opětovné zavedení vnitřních hranic poškozuje jednotný trh a hladké fungování dodavatelských řetězců. A nejen to: poškozuje také náš evropský způsob života v Unii, kde občané mohou volně cestovat přes hranice, ať jde o pracovníky, studenty, rodinné příslušníky nebo turisty. Musíme pracovat na tom, abychom tento klíčový výdobytek evropské integrace obnovili.

Účelem tohoto sdělení je vyzvat členské státy, aby se zapojily do procesu znovuzavedení neomezeného přeshraničního pohybu v rámci Unie. Znovuzavedení volného pohybu osob a zrušení kontrol na vnitřních hranicích musí probíhat postupně a s nejvyšším ohledem na životy a zdraví občanů. Základní podmínkou pro obnovení cest tedy bude epidemiologická situace doplněná o opatření, jako jsou požadavky na zdravotní bezpečnost týkající se různých způsobů cestování a ubytování, aby se zmírnila zdravotní rizika. Znovuzavedení přeshraničního pohybu je jednou z nezbytných podmínek pro obnovu cestovního ruchu a dopravy.

Spolu s tímto sdělením Komise předkládá balíček opatření pro obnovení ekosystému cestovního ruchu, který je jednou z ekonomických, sociálních a kulturních hnacích sil Evropy. Toto sdělení stanoví, jak by mělo postupné rušení domácích a přeshraničních omezení řídit se zásadou nediskriminace probíhat souběžně s postupnou obnovou volného pohybu Evropanů a rušením vnitřních hraničních kontrol.

⁽¹⁾ Zeměmi přidruženými k schengenskému prostoru se rozumí Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko.

⁽²⁾ Jak je uvedeno v bodě 18 pokynů Komise C(2020) 1753 ze dne 16. března 2020, členské státy mohou znovu zavést dočasné kontroly na vnitřních hranicích, je-li to odůvodněno veřejným pořádkem nebo vnitřní bezpečností. V mimořádně kritické situaci může členský stát určit potřebu znovu zavést kontroly na hranicích jako reakci na riziko nakažlivé choroby. Členské státy musí oznámit znovuzavedení hraničních kontrol v souladu s Schengenským hraničním kodexem.

⁽³⁾ COM(2020) 115 final.

⁽⁴⁾ COM(2020) 148 final.

⁽⁵⁾ COM(2020) 222.

⁽⁶⁾ Pokyny týkající se provádění dočasných omezení cest do EU, které nejsou nezbytně nutné, usnadnění tranzitních režimů pro repatriaci občanů EU a dopadů na vízovou politiku, C(2020) 2050 ze dne 30. března 2020.

II. SPOLEČNÝ EVROPSKÝ PLÁN

Dne 15. dubna 2020 představila předsedkyně Evropské komise spolu s předsedou Evropské rady společný evropský plán rušení opatření proti šíření COVID-19 (dále jen „společný plán“). Tento plán poskytuje členským státům soubor doporučení pro postupné ukončování přijatých opatření a vyzývá k provádění rozfázovaného přístupu za účelem obnovy neomezeného volného pohybu a zrušení dočasných kontrol na vnitřních hranicích prováděných většinou členskými státy. Ve druhé fázi předpokládá rovněž ukončení omezení pro cesty do EU, jež nejsou nezbytně nutné, přes vnější hranice. Tuto otázku Komise průběžně vyhodnocuje.

Společný plán vyžaduje, aby Komise nadále 1) analyzovala **proporcionalitu opatření** přijatých členskými státy k řešení pandemie COVID-19 podle vývoje situace a 2) požadovala zrušení opatření považovaných za nepřiměřená, zejména pokud mají dopad na jednotný trh. Zdůrazňuje rovněž společný evropský zájem na **koordinovaném** zmírňování opatření proti šíření COVID-19. Kromě toho, že je naléhavě nutné bojovat proti pandemii COVID-19 a řešit její bezprostřední následky, se evropské společnosti a ekonomiky musí vrátit k normálnímu fungování. Spolu s procesem rušení omezení uvnitř členských států by se mělo přezkoumat i zrušení cestovních omezení a kontrol na vnitřních hranicích. Všechny kroky musí být podniknuty s plným vědomím toho, že existuje nebezpečí druhé vlny komunitního přenosu, jež by vyžadovala znovuzavedení přísnějších opatření proti šíření nákazy. Ve společném plánu se také uvádí, že bude třeba věnovat pozornost situaci v zemích sousedících s EU. V souladu se sdělením nazvaným „Podpora západního Balkánu v boji s pandemií COVID-19 a při obnově po ní“⁽⁷⁾ je Komise připravena uvedený region úzce spojit s prováděním svého společného plánu.

Společný plán odkazuje na tři kritéria, která je třeba zohlednit při posuzování, zda nastal čas k postupnému rušení cestovních omezení a kontrol na vnitřních hranicích. Jde o: 1) epidemiologická kritéria, 2) kapacitu systému zdravotní péče a 3) odpovídající kapacitu pro sledování šíření nákazy. V této souvislosti plán objasňuje, že kontroly na vnitřních hranicích a související cestovní omezení uplatňované v současné době by měly být zrušeny, jakmile se epidemiologická situace v regionech dostatečně sblíží a pokud budou široce a odpovědně uplatňována pravidla omezení fyzického kontaktu.⁽⁸⁾ Ve společném plánu se znovu opakuje, že při postupném odstraňování omezení volného pohybu a opětovném otevírání hranic by měli být upřednostněni přeshraniční a sezonní pracovníci a že je třeba zamezit jakékoli diskriminaci mobilních pracovníků EU⁽⁹⁾.

III. RUŠENÍ OPATŘENÍ PROTI ŠÍŘENÍ COVID-19 NA VNITŘNÍCH HRANICÍCH: KRITÉRIA A FÁZE

Postup směřující ke zrušení cestovních omezení a kontrol na vnitřních hranicích bude vyžadovat vážení a vyvažování různých kritérií, přičemž bude třeba zohlednit specifickou epidemiologickou situaci v každém členském státě, která se však může v jednotlivých oblastech a regionech lišit. Tento objektivní základ má zásadní význam pro to, aby byla omezení rušena nediskriminačním způsobem. Fáze navrhované v tomto sdělení by měly být prováděny koordinovaně, ale také flexibilně: mělo by být možné opětovně zavést některá opatření, pokud to bude epidemiologická situace vyžadovat, nebo naopak, pokud to situace dovolí, opatření rychleji rušit. Načasování tohoto postupu bude také záviset na tom, jak budou občané dodržovat omezení fyzického kontaktu. Všechny fáze by měly být založeny na posouzení vývoje situace a na trvalém sledování kritérií. Pro zajištění vzájemné důvěry i souladu při provádění postupu bude mít proto zásadní význam koordinační mechanismus stanovený v oddíle IV.

III.1 Kritéria

Zrušení cestovních omezení a kontrol na vnitřních hranicích musí vycházet z pečlivého posouzení epidemiologické situace v celé Evropě a v jednotlivých členských státech. Opatření, jež mají být přijata na vnitrostátní úrovni s cílem postupně zrušit cestovní omezení, by měla zohledňovat a) posouzení sblížení epidemiologické situace v členských státech v kombinaci s b) potřebou uplatňovat opatření proti šíření nákazy včetně omezení fyzického kontaktu a současně budovat a udržovat

⁽⁷⁾ COM(2020) 315 final.

⁽⁸⁾ Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) bude ve spolupráci s členskými státy uchovávat mapu s pravidelně aktualizovanými epidemiologickými údaji na regionální úrovni.

⁽⁹⁾ Pokyny k výkonu volného pohybu pracovníků během šíření onemocnění COVID-19 přijaté Komisí dne 30. března 2020: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330(03))

důvěru ve společnosti a c) proporcionalitu, tzn. srovnávat přínosy zachování plošných omezení s hospodářskými a sociálními ohledy, včetně dopadu na přeshraniční mobilitu pracovních sil a obchod v EU⁽¹⁰⁾. Díky těmto kritériím bude možné zaujmout flexibilní a koordinovaný přístup k postupnému zrušení kontrol a cestovních omezení.

Na základě konzultací s informační skupinou COVID-19 – vnitřní věci a s ohledem na vědecké poradenství Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) doporučuje Komise členským státům zohlednit při rušení omezení volného pohybu a kontrol na vnitřních hranicích následující prvky a aspekty politiky.

a) *Epidemiologická situace*

V rámci EU by měla být cestovní omezení zrušena nejprve v oblastech se srovnatelnou epidemiologickou situací na základě pokynů vydaných ECDC, a jsou-li k dispozici dostatečné kapacity, pokud jde o nemocnice, testování, dohled a vyšetřování kontaktů. Je to nezbytné v zájmu předcházení diskriminačním opatřením, a aby se zajistilo koordinované přijímání opatření v celé EU. ECDC dále ve spolupráci s členskými státy rozvíjí a průběžně aktualizuje mapu⁽¹¹⁾ úrovně přenosu COVID-19, a to i na nižší než vnitrostátní úrovni (úrovni NUTS3). Tato mapa má poskytovat informace na úrovni EU pro orgány, dopravce a poskytovatele služeb. Je nezbytné, aby členské státy poskytovaly ECDC nezbytné informace o sledování, aby mapa mohla být průběžně aktualizována a využívána jako spolehlivý referenční zdroj rovněž pro občany. Členské státy by měly potřebné údaje oznamovat ECDC nebo prostřednictvím Výboru pro zdravotní bezpečnost, aby se zajistilo co nej přesnější, nejsrovnatelnější a neúčinnější regionální monitorování úrovně přenosu, včetně míry přenosu a míry nákazy, míry přijetí na JIP a míry testování.

Aktuální situace v jednotlivých členských státech nebo regionech či oblastech na nižší než státní úrovni musí vždy být součástí intenzivních a neustále aktualizovaných komunikačních kampaní. Je to nezbytné k zajištění toho, aby lidé překračující hranice mohli plánovat a jednat na základě transparentních informací a plného povědomí o situaci, což jim umožní na vlastní zodpovědnost dodržovat na cestách zdravotní doporučení. Komise podpoří toto úsilí o podávání informací tím, že na svých internetových stránkách bude i nadále zveřejňovat mimo jiné seznam hraničních přechodů v Unii, na nichž aktuálně probíhají kontroly⁽¹²⁾.

b) *Opatření proti šíření nákazy, včetně omezení fyzického kontaktu*

Hlavní podmínkou pro zrušení cestovních omezení, včetně přeshraničních, je schopnost zajistit, aby opatření proti šíření nákazy, jako je omezení fyzického kontaktu, mohla být po celou cestu dodržována, a to z místa původu až po místo určení, včetně přechodu hranic. V situacích, kdy je obtížné zajistit omezení fyzického kontaktu, by měly být zavedeny další záruky a opatření zajišťující rovnocennou úroveň ochrany v souladu s doporučeními vydanými pro dopravu a pohostinství⁽¹³⁾. V této souvislosti jsou aplikace pro sledování kontaktů užitečné a jsou v souladu s nedávnými pokyny Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)⁽¹⁴⁾ a pokyny k aplikacím podporujícím boj proti pandemii COVID-19 ve vztahu k ochraně údajů⁽¹⁵⁾. Komise a členské státy zveřejnily protokol o zásadách interoperability, aby bylo zajištěno, že aplikace pro dobrovolné sledování kontaktů mohou fungovat přeshraničně a jsou spolehlivé bez ohledu na to, kde v Evropě se jejich uživatel nachází⁽¹⁶⁾.

Očekává se, že opatření proti šíření nákazy budou v rámci celkové strategie pro ukončování mimořádných opatření uvolňována, avšak některá opatření, včetně individuálních opatření k omezení fyzického kontaktu a organizačních opatření k omezení kontaktu, zůstanou zachována.

Všechny členské státy by měly zavést individuálně cílená opatření ke snížení rizika přenosu viru⁽¹⁷⁾. Nesmírně důležité je testování a zvýšení testovacích kapacit, sledování kontaktů a využívání izolace a karantény v případech podezření na případy COVID-19. Členské státy mohou rovněž zvážit použití testů – ať už systematicky, namátkově nebo na základě vyhodnocení rizika – jako způsobu sledování rizika opětovného šíření viru s ohledem na osoby, které se vracejí z cest.

⁽¹⁰⁾ Např. příhraničních a sezónních pracovníků.

⁽¹¹⁾ <https://qap.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/COVID-19.html>

⁽¹²⁾ Viz https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/reintroduction-border-control_en

⁽¹³⁾ C(2020) 3139 a C(2020) 3251.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>.

⁽¹⁵⁾ C(2020) 2523 final, 16.4.2020.

⁽¹⁶⁾ Protocol on interoperability principles for voluntary contact tracing apps (Protokol o zásadách interoperability aplikací pro dobrovolné sledování kontaktů), 13. května 2020.

⁽¹⁷⁾ Ta by měla zahrnovat zejména: neustále opakované informování veřejnosti, pokyny pro osoby vykazující příznaky onemocnění ohledně izolace a kontaktu se zdravotnickými službami; hygienu rukou; respiratorní etiketu; omezení fyzického kontaktu mezi lidmi; nošení roušek, jež lze považovat za způsob tlumení zdroje nákazy (tj. prevenci šíření kapének infikovaných osob s příznaky nebo bez příznaků).

ECDC s podporou Komise a členských států bude i nadále shromažďovat příslušné informace od členských států za účelem získání přehledu o opatřeních proti šíření nákazy, včetně opatření k omezení fyzického kontaktu, jež zavedly členské státy.

Občané musí být schopni chránit sebe i ostatní prostřednictvím zodpovědného chování. K tomu je zapotřebí koordinovaný přístup jednotlivých členských států, jež začaly uvolňovat cestovní omezení, k opatřením k omezení fyzického kontaktu. Je třeba se v co největší míře vyhnout situacím, kdy protichůdné informace vytvářejí zmatek a vedou k nedodržování opatření k omezení fyzického kontaktu. Členské státy by za tímto účelem mohly např. zajistit, aby byly zřízeny jednotné a přístupné internetové stránky, na nichž by osoby, jež hodlají cestovat, mohly získat informace, a aby po vstupu na jejich území občané obdrželi automatickou SMS uvádějící informace o vnitrostátních či regionálních informačních místech ohledně zvláštních opatření a omezení, jež se během pandemie COVID-19 uplatňují, a informace o tom, na koho se obrátit, pokud začnou vykazovat příznaky nemoci COVID-19.

c) *Hospodářská a sociální hlediska*

Jednotný trh je společným prostorem. Dodavatelské řetězce ani poskytovatelé služeb nefungují v rámci neviditelných zdí – především ti v příhraničních regionech. Opatření zavedená na ochranu veřejného zdraví jsou jednoznačně nezbytná, avšak mají vysoké ekonomické a sociální náklady, a měla by proto být přijímána na základě důkladného zvážení dopadu na jednotný trh. Zejména s ohledem na bezprecedentní společné úsilí Evropy oživit hospodářství musí být omezení účinná a přiměřená a neměla by být přísnější, než je nezbytné k potlačení pandemie a ochraně veřejného zdraví.

Omezení zavedená za účelem ochrany veřejného zdraví v boji proti krizi COVID-19 vedla obecně k závažným hospodářským a sociálním dopadům, včetně zhroucení poptávky po produktech a službách, jež vedlo k praktickému zastavení určitých odvětví, jako je širší ekosystém cestovního ruchu, a také k přerušování dodavatelských řetězců a přeshraničního volného pohybu pracovníků a služeb.

Vzhledem k tomu, že se členskými státy daří omezit šíření viru, měla by plošná omezení volného pohybu do a z jiných regionů či oblastí v členských státech s podobným celkovým rizikovým profilem být nahrazena cílenějšími opatřeními, jež doplní opatření k omezení fyzického kontaktu, účinné sledování kontaktů a testování všech podezřelých případů. Prioritou by i nadále mělo být zmírňování přetrvávajících omezení přeshraničního pohybu v klíčových oblastech zdravotní péče, sociálních a ekonomických činností, dokud se nevrátíme k neomezenému volnému pohybu.

Je to důležité nejen k nasměrování hospodářství zpět na cestu k plnému zotavení, ale rovněž s přihlédnutím ke společenským a rodinným hlediskům. Řada rodin prožila dlouhé období odloučení, a pomohly tak zmírnit šíření viru. Lidé se často nevraceli domů ke svým rodinám, aby mohli pomáhat při řešení krize, ať už v nemocnicích, pečovatelských domech, v zemědělství nebo službách. Jakmile to epidemiologická situace dovolí, musí mít občané možnost bezpečně cestovat ke svým rodinám.

Tyto problémy se diskutovaly s představiteli členských států a v následujícím diagramu jsou shrnuta kritéria a zásady koordinovaného přístupu.

Kritéria a zásady koordinovaného přístupu k odstraňování omezení volného pohybu a rušení kontrol na vnitřních hranicích

Hospodářské a sociální aspekty:

Zajistit jednodušší tranzit
Zdravotnický personál, přeshraniční a příhraniční pracovníci,
sezónní pracovníci v zemědělství, pracovníci v dopravě
Důležité rodinné důvody, repatriace
Upřednostnit přepravu zboží a poskytování služeb
Stavebnictví a výroba
Jiné hospodářské účely
Volný čas a cestovní ruch (rekreační objekty, hotely, parky)

Postupné řešení

Výměna informací

Jasná komunikace se všemi zúčastněnými stranami a občany

Přiměřená a nediskriminační opatření

Opatření trvalého monitoringu

Budování vzájemné důvěry

Epidemiologická situace:

- ▶ Trvalé snižování počtu nově nakažených / reprodukční konstanty, (čistý) počet hospitalizací a pacientů na JIP
- ▶ Kapacita a připravenost vnitrostátních zdravotních systémů
- ▶ Testování, vysledování kontaktů, izolace a karanténa

Omezení šíření nákazy a omezení fyzického kontaktu:

- Zdravotní prohlídky, je-li to vhodné
- Osobní ochranné prostředky
- Technologická řešení, např. používání interoperabilních dobrovolných aplikací pro přeshraniční vysledování kontaktů
- Oddělování cestujících nebo jiné dodatečné záruky / rovnocenná opatření
- Koordinace mezi zeměmi původu a určení, pokud jde o leteckou dopravu, trajektovou dopravu atd.
- Účinné monitorování

III.2 Rozfázovaný přístup

ECDC ve svém posouzení rizik dospělo k závěru, že příliš rychlé nebo nekoordinované zrušení opatření bez vhodného monitorování a dostatečných kapacit systému zdravotní péče může vést k náhlému zvýšenému a trvalému komunitnímu přenosu⁽¹⁸⁾. Z tohoto důvodu – stejně jako jsou vnitrostátní omezení uvolňována postupně – by také cestovní omezení a hraniční kontroly měly být rušeny postupně. Tento proces může být strukturován do tří fází s ohledem na kritéria uvedená v oddíle III.1. Postup od fáze 0 (současný stav) do dalších fází by měl být pružný a v případě potřeby by se měl učinit krok zpět, pokud by se epidemiologická situace zhoršila. V tomto ohledu by měly být zavedeny odpovídající plány připravenosti, aby bylo možné opatření urychleně znovu zavést nebo zrušit dříve, než se s ohledem na vývoj epidemiologické situace očekávalo.

Při postupném rušení cestovních omezení by se mohl brát v úvahu praktický pokrok při zajišťování omezení fyzického kontaktu nebo rovnocenných opatření proti šíření nákazy v oblastech, které jsou pro cestování nejrelevantnější, zejména v různých druzích dopravy a typech ubytování. Pokyny k postupné obnově dopravních služeb a konektivity a pokyny ke zdravotním protokolům v ubytovacích zařízeních, které Komise spolu s tímto sdělením přijala⁽¹⁹⁾, obsahují konkrétní prvky, které mají pomoci příslušným orgánům nebo průmyslovým subjektům dále specifikovat a hospodářským subjektům zavést opatření, která umožňují odpovídající úroveň ochrany, zejména v odvětví dopravy a cestovního ruchu. Při rozhodování o rušení cestovních omezení a kontrol na vnitřních hranicích by se mělo rovněž zohlednit praktické provádění těchto pokynů a zásad.

Se zvláštním ohledem na **cestovní ruch a dopravu** by postupné rušení cestovních omezení a kontrol mělo brát v úvahu také hospodářský a sociální dopad pandemie a souvisejících preventivních opatření. Nové pokyny⁽²⁰⁾, protokoly a normy pro COVID-19 mohou zajistit, že budou zavedena proveditelná, dostupná a přiměřená opatření ke snížení rizik spojených s cestováním: pro různé druhy přepravy cestujících, pronájem vozů, výletní plavby, různé druhy ubytování, pohostinství, pamětihodnosti, výstavy atd. Jakmile budou tyto protokoly účinně uplatňovány, mohla by být cestovní omezení s ohledem na plánování dovolených u těchto druhů dopravy a některých druhů činností cestovního ruchu zrušena, jak je uvedeno ve společném plánu.

— **Fáze 0: Současná situace**

Pandemie COVID-19 přiměla mnoho členských států k provedení dalekosáhlých společenských opatření, včetně omezení volného pohybu osob a fyzického kontaktu, s dramatickými důsledky pro pohyb uvnitř země i přes hranice. Téměř všechny členské státy zavedly dočasné kontroly na vnitřních hranicích s cílem chránit veřejné zdraví. Navíc se na vnějších hranicích Unie od vydání pokynů Komise ze dne 30. března uplatňuje omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné.

S cílem řešit závažné problémy způsobené znovuzavedením kontrol na vnitřních hranicích a cestovních omezení a snížit dopady na fungování vnitřního trhu mobilizovala Komise všechny nezbytné zdroje a poskytla koordinaci na úrovni EU. Vedle toho Komise předložila praktické pokyny k zajištění plynulého toku životně důležitého zboží v celé EU prostřednictvím zelených pruhů, pokyny k usnadnění letecké nákladní dopravy a pokyny k zaručení výkonu volného pohybu pracovníků⁽²¹⁾.

V mnoha částech EU vykonávají kritická povolání osoby, které žijí v jednom členském státě, ale pracují v jiném. Omezení zavedená členskými státy v souvislosti s překračováním hranic proto vedou k dalším obtížím a mohou bránit úsilí v boji proti krizi způsobené nákazou COVID-19. I když se situace v terénu od přijetí pokynů týkajících se výkonu volného pohybu pracovníků zlepšila, při překračování některých vnitřních hranic stále přetrvávají značné problémy. Členské státy by proto měly umožnit pracovníkům, zejména v dopravě, příhraničním, vyslaným a sezónním pracovníkům a poskytovatelům služeb, překračovat hranice, aby měli neomezený přístup na své pracoviště⁽²²⁾. Tak by tomu mělo být i v případech, kdy tito pracovníci a poskytovatelé služeb tímto členským státem pouze projíždějí. Členské státy by rovněž měly informovat zaměstnavatele o nutnosti zajistit odpovídající ochranu zdraví a bezpečnost.

⁽¹⁸⁾ Posouzení rizik ECDC.

⁽¹⁹⁾ C(2020) 3139 a C(2020) 3251.

⁽²⁰⁾ C(2020) 3139.

⁽²¹⁾ Přehled všech pokynů viz https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/travel-and-transportation-during-coronavirus-pandemic_cs

⁽²²⁾ Neúplný seznam kritických povolání viz 2. bod odůvodnění „Pokynů k výkonu volného pohybu pracovníků“, které přijala Komise dne 30. března 2020: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330(03))

Komise úzce spolupracuje s Evropským parlamentem a Radou, aby byla co nejdříve dokončena probíhající revize pravidel pro koordinaci sociálního zabezpečení (nařízení ES č. 883/2004 a 987/2009), která musí být urychleně provedena s cílem zajistit, aby se mobilní pracovníci postižení krizí a zejména uzavřením hranic mohli spolehnout na dobře fungující systém koordinace sociálního zabezpečení s modernizovanými pravidly, která jim dále zaručí jejich práva.

Výše uvedené pokyny Komise přinesly výrazné zmírnění dopadů omezení na vnitřní trh a volný pohyb a měly by se uplatňovat až do doby, kdy budou kontroly na vnitřních hranicích a obecnější cestovní omezení zrušena.

— **Fáze 1: Obnovení svobody pohybu částečným zrušením omezení a kontrol na vnitřních hranicích**

Cestovní omezení a hraniční kontroly by měly být v celé EU postupně rušeny, pokud vývoj epidemiologické situace v celé Evropě bude pokračovat současným pozitivním trendem, zejména pokud bude dosaženo dostatečně nízké úrovně přenosu. Pokud to nebude okamžitě možné, měly by cestovní omezení a hraniční kontroly být zrušeny pro **regiony, oblasti a členské státy** s pozitivně se vyvíjející a dostatečně podobnou epidemiologickou situací. V případech, kdy je epidemiologická situace méně podobná, lze uplatnit dodatečné záruky a opatření, jakož i monitorování.

Prvním předpokladem by bylo uvolnění vnitrostátních omezení volného pohybu na základě domácí epidemiologické situace. Pro přeshraniční dopravu by musely být rovněž splněny bezpečnostní požadavky pro různé druhy dopravy, které jsou stanoveny v Pokynech k postupné obnově dopravních služeb a konektivity, a v případě méně podobné epidemiologické situace by mohlo být zajištěno monitorování. Pokud se členský stát rozhodne povolit cestování na své území nebo do konkrétních regionů a oblastí v rámci svého území, měl by tak učinit nediskriminačním způsobem a umožnit cestování ze všech regionů nebo zemí v EU s podobnou epidemiologickou situací.

Pokud ještě nebylo rozhodnuto o úplném zrušení kontrol na vnitřních hranicích, je možné přijmout také kroky, které by zahájily proces rušení omezení. Tak by například mohly být systematické kontroly na hranicích nahrazeny hraničními kontrolami na základě posouzení rizik nebo místními policejními opatřeními.

Zrušení omezení volného pohybu a hraničních kontrol si mimo jiné vyžádá úzkou koordinaci mezi členskými státy. Před přijetím jakéhokoli nového ujednání musí být informovány všechny členské státy a musí být vždy zřejmé, že jsou veškerá selektivní rozhodnutí omezit cestování do konkrétních regionů v rámci členského státu nebo z těchto regionů přijímána zcela objektivně: jakákoli přetrvávající omezení by měla být založena pouze na důvodech veřejného zdraví a měla by být navržena přiměřeným a nediskriminačním způsobem. Pokud se tedy členský stát rozhodne zrušit svá omezení cestování do jiného členského státu nebo z jiného členského státu, nebo do regionů či oblastí jiného členského státu nebo z těchto regionů či oblastí, musí tak učinit bez diskriminace vůči všem občanům EU a všem občanům daného členského státu bez ohledu na jejich státní občanství, a toto rozhodnutí by mělo platit pro všechny části Unie v podobné epidemiologické situaci. Zrušení kontrol by nemělo být omezeno na zeměpisnou blízkost sousedních členských států, ale mělo by být založeno na srovnatelné epidemiologické situaci a provádění pokynů souvisejících se zdravím v regionech bez ohledu na jejich blízkost. Plynulý tranzit by měl být usnadněn jak z profesních, tak z osobních důvodů.

Plynulé a bezpečné cestování by mělo být možné z profesních důvodů, ale je důležité také z **osobních důvodů, jako jsou návštěvy rodiny**. Krize si vynutila dlouhodobé odloučení rodinných příslušníků v různých členských státech, z nichž mnozí výrazně přispěli k boji proti viru. Aby byl tento příspěvek oceněn, bude důležité umožnit bezpečné znovusjednocení rodin v členských státech s podobnou epidemiologickou situací.

— **Fáze 2: Obecné zrušení omezení a kontrol na vnitřních hranicích**

V této poslední fázi, až bude epidemiologická situace v celé EU dostatečně pozitivní a jednotná, budou zrušena všechna omezení a kontroly na vnitřních hranicích v souvislosti s COVID-19, zároveň však budou v rámci (částí) území členských států zachována nezbytná stávající zdravotní opatření (osobní hygiena, omezení fyzického kontaktu atd.) a rozsáhlé informační kampaně. I nadále platí, že pro úplné obnovení volného pohybu osob, zboží a služeb musí být dodržovány pokyny stanovující bezpečnostní požadavky pro různé druhy dopravy a ubytování.

IV. Koordinační mechanismus

Zatímco Komise může zastávat podpůrnou a koordinační úlohu při přípravě rozhodnutí o rušení opatření omezujících volný pohyb a kontrol na vnitřních hranicích, situaci ve své zemi posoudí členské státy na základě výše uvedených kritérií a přijmou rozhodnutí o rušení omezujících opatření. Obdobně jako v případě rozhodnutí o obnovení dočasných kontrol na vnitřních hranicích by měla být rozhodnutí o rušení kontrol přijímána po konzultaci s ostatními členskými státy, a to zejména s těmi, jichž se přímo dotýkají.

Komise a členské státy si od propuknutí nákazy pravidelně vyměňovaly informace a osvědčené postupy v rámci rozličných fór, mimo jiné na technické úrovni prostřednictvím informační skupiny COVID-19 – vnitřní věci nebo na politické úrovni prostřednictvím pravidelných videokonferencí svolávaných Komisí. Zásadní význam má zachování úzké koordinace mezi členskými státy vycházející ze vzájemné důvěry a úsilí o dosažení společných cílů, což by mělo být i nadále součástí postupného přístupu. Komise proto bude i nadále poskytovat tyto platformy pro takové výměny informací s cílem usnadnit a připravit rozhodování o koordinovaném a postupném rušení omezení volného pohybu a kontrol na vnitřních hranicích.

Při výměně informací v rámci strategie pro ukončování mimořádných opatření a v návaznosti na práci informační skupiny COVID-19 je vhodné posílit koordinaci s cílem zajistit cílený a jednotný přístup k rušení omezení volného pohybu a kontrol na vnitřních hranicích v souladu s pravidly a zásadami EU a současně zajistit pro zúčastněné země nezbytnou flexibilitu.

Aby se zabránilo vytváření nového koordinačního mechanismu nebo platformy, navrhuje Komise přípravu konkrétních doporučení v rámci stávajících a řádně fungujících rámců. To by mohlo být provedeno například v rámci mechanismu integrovaných opatření EU pro politickou reakci na krizi (IPCR), který je nyní v režimu plné aktivace. Rada by mohla zintenzívnit neformální koordinaci mezi členskými státy a Komisí, mimo jiné pro přípravu cílených doporučení. Komise bude samozřejmě i nadále plnit svou institucionální úlohu, mimo jiné usnadňováním výměny informací a osvědčených postupů na technické úrovni.

VI. Závěr

Toto sdělení předkládá východisko s cílem podpořit členské státy v jejich úsilí o rušení omezení volného pohybu a kontrol na vnitřních hranicích. Vzhledem k neustále proměnlivé a dynamické situaci krize pandemie COVID-19 bude výměna informací mezi Komisí a členskými státy pokračovat na technické úrovni a v případě potřeby bude doplněna výměnou informací na politické úrovni. Jak je zdůrazněno ve společném plánu, bude uplatňován pečlivě nastavený, koordinovaný a postupný přístup. Komise bude rovněž nadále analyzovat proporcionalitu opatření přijatých členskými státy, pokud jde o řešení pandemie COVID-19, v souvislosti s vnitřními a vnějšími hranicemi a cestovními omezeními, a zasáhne tak, že bude požadovat zrušení opatření, která jsou považována za nepřiměřená.

I když je zřejmé, že rozhodnutí o obnovení volného pohybu prostřednictvím rušení hraničních kontrol a cestovních omezení je velmi citlivou záležitostí, představuje nezbytnou součást postupného rušení omezení, kterým občané a podniky dnes čelí. Odložení tohoto procesu za horizont nezbytného z hlediska z důvodů veřejného zdraví by velmi zatížilo nejen fungování jednotného trhu, ale rovněž by miliony občanů EU zbavilo výhod svobody volného pohybu, který představuje stěžejní výdobytek Evropské unie. Obnovení hladkého fungování jednotného trhu je klíčovým požadavkem pro oživení hospodářství EU, a to zejména pro důležitý ekosystém cestovního ruchu a dopravy.

Komise je připravena spolupracovat s členskými státy v rámci skupiny pro vnitřní věci COVID-19 a v rámci mechanismu integrovaných opatření EU pro politickou reakci na krizi s cílem připravit cestu k postupu do fází 1 a 2, jakmile to podmínky dovolí, přičemž obecným cílem je obnovit integritu schengenského prostoru a navrátit se k neomezenému, bezhraničnímu volnému pohybu osob, pracovníků, zboží a služeb v rámci EU.

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUCEMBURSKO

CS